

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Lėdžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

3157 So Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association

3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372

VII metai

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, Spalio mėn. 1 d.

Chicago 16, Ill.

Kaina 10 c.

Nr. 3 (161)

POLITINĖ APŽVALGA

RASO KAZYS VERZIKAS

Tarptautine politika

FRAKIURO GELEZINE UZUOLAIDA.

Geležinė tai geležinė, o vis dėl to drausioliai ją prasmoglia. Lietuviai kuone patys pirmutiniai davė tos drąsos pavyzdį. Vytautas Stanelka (šio laikraščio Vyr. Redaktorius) ir nuėjo ir sugrįžo iš paverptosios Lietuvos. Vėliau, vėl gi visame pasaulyje pagarsėjusi vadinama "žvejų" trėjūke. Pačiu pastaruoju laiku labai pasižymėjo lenkai. Ir tai per labai trumpą laiką. Vienas, o vėliau ir antras lenkas lakinas atskraidino po lektuvą MIG. Tai jau du MIG'ai. Klek vėliau pabėgo delegacijos Korejoje vertėjas lenkas Mėgino pabėgti dar ir antras, bet jį suaiškė jau tos pačios delegacijos kiti nariai.

PINIGUS AMERKA, BET MIG'Ų NEVEŽA AMERIKON.

Visai dar neseniai vienas korėjiečių pabėgė nuo raudonųjų ir atskraidino visai naują trečią sovietiška "MIG'ą". Jis už tai gavo ir 100.000 dolerių. Taip buvo pažadėta. Bet ir čia išėjo švelniai tariant, juokiant. Amerika pinigų sumokėti tai sumokėjo, bet lektuvo jau nebegebama į Ameriką. Pažadėjo grąžinti tam, kas prisipažinęs esąs jū savininkas. Buvo pasakojama visokių priežasčių dėl tokio elgesio. Bet tikriausia nebeneri Sovietų erant, kuriems ir taip jau piktai dėl tų visų pabėgėlių.

LENKAS APSTULBINA SOVIETUS.

Pabėgė į Japoniją ir buvęs šiaurės Korėjos užsienio reikalų ministeris. Bet didžiausias siaubas Sovietus apėmė, kai pabėgė (visai neseniai) lenkas Dr. Marek Korowicz. Tai labai didelė sovietiškos Lenkijos "figūra". Mat, Korowicz buvo iki šio laiko Krokuvos universiteto tarptautinės teisės profesorius, o svarbiausia, vice-pirmininkas Lenkijos delegacijos Jungtinių Tautų Organizacijoje. Jis gaudavo instrukcijas stačiai iš Maskvos. Taigi žino daug, žino viską.

BERIJA IR HITLERIS.

Taigi ar nuostaba, kad buvo Žalbio greitumu paplitę gandai, kad ir Berija jau pabėgė. Vieni sikeba, kad Berija yra Pietų Amerikoje (daug kas tvirtina kad ir Hitleris kažkur netoli esąs ir "darbuojasi" su savo štabu), kiti sako, kad Berija yra jau Ispanijoje, o dar kiti, kad jis yra Irane. Ar nebus teisingesnė tu versija, kurie sako, kad Berija jau yra po "velėna". Taip pat, kaip Hitleris.

KODEL SOVIETAI MYLI JUNGTIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJĄ IR TIKRAI NENORI KARO?

Lietuviai ir kiti Sovietų pavergtų tautų žmonės jau seniai ir puikiai tai žino. Bet gi Dr. Korowicz, kaip tikras ir labai "šviežias" šaltinis pa-

tvirtino visiems Amerikos politikams šias keturias Sovietų "tezes". Sovietai dalyvauja Jungtinėse Tautose ir tuo rodo savo "didžiausią norą" bendradarbiauti su kitomis tautomis. Mat, kokie jie geri. Sovietai niekur ir niekada neris geresnes progos agituoti prieš visą pasaulį, sakdami tenai griausmingas prakalbas. Ir dar visomet dedasi pavergtųjų tautų užtarėjais. Žinoma, ne tų tautų, kurias Sovietai turi pagrobę. Puiki Sovietų propaganda, ir beveik nieko nekaučiuoja rusams. Sovietai turi Jungtinių Tautų Organizacijoje negirdėtą progą vis susitinkinti su kitų tautų diplomatais ir jiems "privaičiai" pūsti miglas, ir nebe vienas jų "meskerer" jau pasidavė. Sovietai tikisi, kad ir daugiau tokių atsiras. Ar ne geras pavyzdys Indija? Karo Sovietai ir bijo. Kodėl? Jie jau įsitikino, kad karo, be rizikos jie daug daugiau gali laimėti. Sovietams atrodo, kad tik reikla visus gaudinti karo balsumais ir Sovietų galybe, ir jiems laimėjimai kris patys į sterbę. Gi karo Sovietai nenori todėl, kad žino, jog karas duos jiems tą patį, ką davė Adolfui Hitleriui. O kas to galeitų pagėdauti?

"KOREJOJE NEBUVO KARO, NEBŪS IR TAIKOS".

Truputį juokingas sakynas. Kaip tai nebuvo karo Korėjoje? Vieni gi žino, kad buvo. Bet formaliai būna tik kažkokia "poliocijos akcija". O iš esmės buvo toks karas, kad buvo bijoma sumušti priešą, jog neužsirusitų Sovietai. Už tai ir Mac Arthur'as išgrūdo. Dabar palaubos Korėjoje. Bet ir tų palaubų posedžiai dar nepasidėjo. Vis nuomonų skirtingai. Raudonieji daro iš to "cikrą". Sąjungininkai kiek įmanydami pataikauja. Bet vienas faktas yra įdomus. Šiaurės Korėja palaubų metu ginkluojasi. Gabena Sovietų MIG'us ir kitus ginklus. Kam? Taigi, kam?

KIENO AUKA YRA MOSSADEGH? PAKARTI AR PALEISTI?

Atelna žinių, kad Irano (Persijos) buvęs ministeris pirmininkas Mossadegh teismo pasmerkta pakarti. Visi žino, kad Mossadegh buvo didelis sąjogo krašto patriotas. Nekenėt anglij, nekenėt ir Sovietų. Norejo laisvojo Irano. Vakarai jį "paspausti". Jis metėsi į Sovietus. Dabar kartuves.

FRANKO BJAURUS — FRANKO BRANGUS.

Pranešama, kad šiomis dienomis Amerika galutinai pasirašys sutartį su Ispanija. Ir tai nepaisant protestų iš Europos ir iš Amerikos. Ispanija duos Amerikai oro ir kitokias bazes savo žemėje. Jei kiltų karas (su ku?) , aišku, Ispanija bus Amerikos sąjungininkas. Tai, mat, kaip yra.

Pranešama, kad šiomis dienomis Amerika galutinai pasirašys sutartį su Ispanija.

Pranešama, kad šiomis dienomis Amerika galutinai pasirašys sutartį su Ispanija. Ir tai nepaisant protestų iš Europos ir iš Amerikos. Ispanija duos Amerikai oro ir kitokias bazes savo žemėje. Jei kiltų karas (su ku?) , aišku, Ispanija bus Amerikos sąjungininkas. Tai, mat, kaip yra.

Pažaislio vienuolynas.

JUGOSLAVIOS DIKTATORIUS TITO MEZGA RYSIUS SU MASKVA.

Sąlyga, kad Maskva stos jo pusėn Trieste gincė. Taigi, vakarai ar nebus "pramovė", kišdami Titiu plingus ir atskleiddami priešsovietinę strategiją.

SOVIETŲ "MEILES" OFENZYVA RYTŲ VOKIECIAMS.

Sovietų valdomi rytų vokiečiai padarė Sovietams labai daug "nemalonių". Prieš pat rinkimus Vakarų Vokietijoje jie sukėlė bado sukilimus, kuriuos tik raudonosios armijos kulkosvaizdžiai ir tankai tepajėgė numalšinti. Bet Vakariniėje Vokietijoje rinkimus laimėjo Adenaueris — su juo Sovietai negalėjo susikalbėti. Tai vis tiek reikla melnintų rytų vokiečiams. Dabar gita je vokiečiai, daro nuolaidas ir pažadus. Netgi truputį vokiečių belaisvių pažadėjo paleisti. Bet neseniai vėl buvo sukilę apie 2000 vokiečių policininkų. Ir vėl reikėjo raudonosios armijos tankų. Dalyvačius sukilimuose vokiečius Sovietai vežė į Sibirą. O likusiesiems melė rodė. Vargiai ar vokiečiai pamils Sovietus.

Amerika

PREZIDENTO KONFLIKTAS SU DARBININKAIS DAR NESIBAIGĘ.

Kiekvienas Amerikos prezidentas turi labai skaitytis su darbininkų bausi. Juk Amerikoje bent šiuo laiku yra 63 milijonai dirbančių žmonių. Prezidentas Eisenhoweris tikėjosi su darbininkais susitvarkyti pakenciaimai, turedamas savo kabinete vieną iš žymių darbininkų vadų Martin Durkin. Bet tas iš kabineto išėjo. Ir apkaltino prezidentą, kad jis savo pažadų nepildė. Gi prezidentas tvirtina, kad jis ir nėra niekam davęs aiškių pažadų darbininkų reikalui.

IEVA RADVILAITE

Iš Duonos Laisvas Nebūsi

SUBURKITE KURĖJUS

Jau taip yra nuo senų senovės, kad duona ir žaidimai žmogui sudaro būtinybės reikalą. Duona fiziniam išsilikimui, žaidimai — dvasiniam pasitenkinimui.

Zaidžia primityviausios tautos; kuria nebūtas būtybes, aprenđamos fantastiškausias ribas, atnesdamas naują įsivaizduotą pasaulį. Zaidžia kultūringiausios tautos, pasiekusios aukštumos, kad žaidimai pasidarė kultūros, atspindįs magiškaį žodį Teatras.

Kultūringame pasauly teatras, subūrgs meniskan vienetas kurėjus, šalla savo tiesiogines paskirties — meno, atleka taip pat lygiagrečiai dideliu uždaviniu: suspicia visuomenė bendram dalyvavimui spektaklyje, bendram išgyvenimui estetinių emocijų ir iš jų kilusių idėjų išriškimui.

Ir šiais laikais ir nedėkingai kūrybai laikais nėra tautos, kuri šloka ar tokia forma neturėtų teatro. Klesti primityvus teatras laukinėse tautose, dar neįgavęs mūsų šios dienos įforminimo, žydi jis kultūringiausio-

MOKESCIŲ SUMAZINIMAS NEAIŠKUS.

Per rinkimus respublikonai pažadėjo sumažinti valdžios išlaidas ir sumažinti mokesčius. Pažada reikla vykdyti — nes gi vėl bus rinkimai. Bet kaip gi sumažinti mokesčius, kad reikla ginkluotis? Sovietai grąšina ne tik atomineis, bet jau ir vandeninio bombomis, sako gali būti ir pigesnis ir lengviau pagaminamos.

AMERIKOS DARBININKAI VEJA LAUK RAUDONUOSIUS IR GANGSTERIUS.

Amerikos darbininkų unijos labai daug gero padarė darbininkams. Todėl darbininkai kasmet sudeda daug milijonų dolerių toms unijoms. Bet jau nebe pirmas atstikimas, kad net į žymesnius darbininkų vadus įsipaika raudonieji: arba stačiai gangsteriai, arba išrinkti Dabar juos meta lauk. Amerikos Darbo Federacijos suvaizdymas išmetė visą International Longshoremen's Association už tai, kad jos vadų tarpe buvo privisė gangsterių, raketierių ir mušėly. O tos išmestos unijos pirmininkas p. Ryan buvo ne bet koks pirmininkas. Buvo ir koks mažas karalukas — išrinktas "iki gyvos galvos". Bet išmetė. Išmes ir daugiau.

JOHN FOSTER DULLES —

Amerikos užsienio ministeris, mėgsta sakyti, palyginti, nemažai prakalbų. Dauguma iš tų prakalbų yra gana "smallios", ir atvirai bara Sovietus ir visas tas tautas, kurios nenori stoti į frontą prieš Sovietus ar net jiems pataikauja. Jis vis dar prisimenia, kad reikla išlaisvinti iš Sovietų pavergtas tautas. Jis nebijo ir lemiamais momentais ką reikla ir "paspausti". Ir kol kas jam sekasi. Tik, daug kas Amerikoje, o ypač Europoje, prisibijo, kad tokia Dulles politika gali netekti. Tai ir stačiai sukelti koki ginkluotą konfliktą. Buvo daug kalbų, kad Dulles turės greit užleisti savo vietą kitam. Bet prezidentas Eisenhoweris esą yra pareiškęs, kad Dulles yra labai geras užsienio ministeris ir jis jo nepaleisias.

Platinkite "Laisvąją Lietuvą"

Platinkite "Laisvąją Lietuvą"

Platinkite "Laisvąją Lietuvą"

ka, meniškaį pajėgų, reprezentacinį kolektyvą.

Kultūros Taryba Chicagoje, pasiskelbusi apolitinė ir tik kultūrine organizacija, pirmuoju savo žygiu yra pasisoyusi žūt bū suorganizuoti pastovų Lietuvos Teatrą suaugusiems ir jaunimui.

Viešni planai, išplaukia iš vyriausiuju jos tikslų (1. Lietuvos valstybės atstatymo ir 2. lietuvų tautišku išlikimo) yra šie: 1) kelti ir ugdyti lietuvų tautinę kultūrą, 2) globoti visų sričių lietuvų kultūros darbuotojus: literatus, žurnalistus, teatrolius, dailininkus, muzikus, mokslininkus, pedagogus ik kt., bei muzikos, baleto, teatro ir kt. studijas ir kitas kultūrinės organizacijas, 3) lietuvių reikalais informuoti visuomenę per spaudą, radio ir televiziją bei vesti lietuvų tautines kultūras propagandą lietuvų ir kitataučių tarpe ir t.t.

Kultūros Taryba, susidedanti iš įvairių kultūrininkų, kurių prezidiumą sudaro dail. A. Varnas, rež. A. Rūkas ir muz. Nakas, mūsų teatro

Įrodyk, Kad Trokšti Nepriklausomos, Laisvos Lietuvos

Pirmoji proga kiekvienam lietuviui stoti kovon

AMERIKA PRASO TAVES

ATMINK: PADESI LIETUVAI — PADESI AMERIKAI

Jungtinių Amerikos Valstybių parlamentas, jo nariu Kerstenui pasiūlius, yra vienu balsu nutaręs iširti Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupavimo bei į Sovietų Sąjungą įjungimo aplinkybes ir pasekmes. Tai nepaprastai didelės reikšmės įvykis visoje mūsų išlaisvinimo kovoje. Tauriai JAV tautai ir kilniems jos vadovybėje stovintiems vyrams priklauso didžiausia visos lietuvių tautos padėka.

Mūsų broliai amerikiečiai, vadovaujami Amerikos Lietuvių Tarybos, prisidedami prie šio žygio, yra padarę neįkainojamą pasitarnavimą Lietuvai.

Tuo nutarimu sovietinis bolševizmas traukiamas tieson už mūsų laisvės ir nepriklausomybės išplėsimą. Mūsų pareiga atskleisti prieš viso pasaulio akis tą baisią tikrovę, kas yra ištikę mūsų nelaiminga Tėvynė. Atskleisti ir pagrįsti faktais taip, jog laisvasis pasaulis apstulbtų akivaizdoje to, kas yra atsitikę su nieku nekaltais ramiais Lietuvos gyventojais. Tūkstantiai mūsų tautos kankinių teprabyla su mūsų pagaiba į viso laisvojo pasaulio sąžinę.

Mūsų rankose yra ginklas, kuriuo mes galime kirsti bolševizmui toki smūgį, nuo kurio jis niekad nebeapsijęgs atsipieikti. Visos bolševikų kalbos apie taikingumą, apie gerą gyvenimą Sovietų Sąjungoje, apie darbo žmonių valdžią nublanksa akivaizdoje nesuskaitomų nusikaltimų, kurie vyko ir tebevyksta Lietuvoje, kur kasdieninis gyvenimas yra virtęs tikru pragaru.

Tautietai, atlik savo pareigą skurde ir ašarose skęstantiai savo Tėvynei. Padaryk viską, kad ši be galo svarbi proga Lietuvos išlaisvinimui pagreitinti būtų pilnai išnaudota. Liudyti ir organizuoti, kad nė vienas svarbesnis sovietinių žiaurumų faktas neliktų neatskleistas, yra šventas kiekvieno lietuvių pareiga, kurią visi mūsų tautiečiai kviečiami ir įpareigojami neatidėlojuant atlikti.

Visų kraštų PLB Valdybos ar tolygus organizacijos yra pakviestos imtis vietose visą šitą darbą atlikti.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

Tad, kreipdamiesi į Krašto Valdybas, prašome labai skubiai surinkti: a) dokumentacinę medžiagą, b) svarbiausius ir rimčiausius liudininkus, kurie galėtų nušviesti ir įrodyti bolševikų darbus Lietuvoje:

- 1. Lietuvos užgrobito būdas ir metodai.
- 2. Prievarčiai rinkimai į vadina-mąjį "laudies seimą".

3. Žmonių išvežimai iš Lietuvos į Rusiją ir apskritai tautos naikinimas — genocidas.

4. Lietuvos gyvenimo — valstybinio, kultūrinio, ekonominio — griovimas:

- a) asmens nuomoginimas,
- b) mokyklos laisvės panaikinimas,
- c) seimos griovimas,
- d) vaikų nustatymas prieš tėvus,
- e) tikėjimo persekiojimas ir t.t.

Zodžiu, reikla nušviesti visą bolševikų siautėjimą Lietuvos ir jų padarytą mūsų valstybei bei tautai žalą pirmosios ir antrosios bolševikines okupacijos metu. Žinios iš dabartinio Lietuvos gyvenimo ir kaip gyvena bolševikų okupacijoje žmogus yra ypatingai vertingos.

Kersten komisija iš mūsų pateiktų žinių turi susidaryti ryškų ir pilną vaizdą, ką bolševikai padarė Lietuvoje su valstybe, tauta, žmogumi ir jo medžiaginiu, kultūrinu ir dvasiniu per amžius telktu lobiu. Svarbiausia yra tie liudininkai, kurie pasakojamąjį įvykį yra matę savo akimis. Teikiamaoji medžiaga privalo būti faktų, o ne bendrinio pobūdžio.

Pirmoje eilėje Krašto Valdybos prašomos pateikti liudininkų parašus, paduodant jų tikrą adresą ir patvirtinti, ką liudininkas galėtų parodyti. Kadangi komisija darba pradeda spalio 1 d., pageidaujama, kad iki to laiko šitų liudininkų ir turimos dokumentacijos sąrašus Krašto Valdybos pristatytų ALTAI šiuo adresu: Lithuanian American Council, 1739 So. Halsted Str., CHICAGO, ILL., USA.

Tai bus pirmoji darbo dalis. Atlikus šį darbą, prašoma pradėti surašinti pačių liudininkų parodymus. Aiškiai ir detaliai žinomas faktas parašo liudininkas, nurodydamas įvykių datą, vietą, dalyvius ir t.t. ir t.t. Surrašytus nurodymus pasirašo pats liudininkas, o jo parašą patvirtina savivaldybinė įstaiga: notaras, policija, burmistras ir pan. Ypatin-gais atvejais galima pasitenkinti bendruomenės apylinkės pirmininko ar seniuo patvirtinimu.

Darbo suorganizavimo būdas palaikamas pačioms Krašto Valdyboms. Atliktų darbų apyskaletą prašoma tuoj pat siųsti Vykdomajai Tarybai (14b) Reutlingen, Lederstr. 94.

Sia proga primename, kad komisijos darbo laikas yra nelaisvas. Padarykime visą, nesigalėdami nei sąvės, nei laiko, kad lietuvių turimoji medžiaga laiku pasiektų komisiją. Tas darbas yra egzaminas, kuris parodys kiek mes esame pasiryzę patarnauti savo Tėvynės reikalams.

ARTINASI SVARBUS ĮVYKIS LIETUVIAMS

Tai bus spalio 11 d. Chicagoje

Nepraleisk progos, jei esi patriotas

Chicago Lietuvių Taryba šaukia tradicinę metinę lietuvių draugijų, klubų ir bendrai visų organizacijų konferenciją spalio 11 dieną Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted gatvė. Pradžią 1 val. po pietų. Jau išsiuntinėta draugijoms pakvietimų laiskai ir mandatų blankos. Galimas daiktas, kad dėl stokos tikslų ant-rašų, kalkuriuos draugijos negavo pakvietimų. Tad šiūnui viešai ir oficialiai visos Chicagoje ir jos apylinkėse organizacijos kviečiamos dalyvauti toje konferencijoje ir paskirti savo delegatus.

Ši konferencija bus ypatingai reikšminga tuom, kad ši metų sukanka lygiai dešimts metų nuo įkūrimo Chicago Lietuvių Tarybos. Taigi, ji bus jubiliejinė ir joje bus atitinkamai atšymėta dešimties metų veikla ir atlikti patrijotingieji Lietuvos laisvini-

Chicago Lietuvių Taryba,
Dr. Steponas Biežis, pirm.

IEVA RADVILAITE

MENO PARODOS CHICAGOJE

Japonų dailės paroda, dominanti ir sužavėjusi Čikagą, tęsis iki spalio m. 15 dienos, todėl nemačiusiems dar yra pakankamai laiko ją aplankyti. Išstatyti parodoje paveikslai ir skulptūros, parinkti japonų meno nuo 6 amž. iki 19 amž. iliustravimai, tad moderniausias ekspozicijos yra 100 metų amžiaus. Paroda vyksta Art Institute patalpose (Michigan Ave. priešais E. Adams Ave.).

Čikagos viešoji biblioteka (kampas Michigan ir Washington Ave.), rėdama šią parodą ir norėdama padėti lankytojams susiorientuoti japonų mene, išspausdino šį reikalingą leidinį, išspausdino šį reikalingą leidinį, išspausdino šį reikalingą leidinį.

Čikagos bibliotekos meno skyriuje Babette Kornlith yra išstatiusi šį mėnesį įdomius ir vertus dailės piešinius, neseniai atvežtus iš New York'o, jos vardu vykusių parodos.

"Mandel Brothers" meno skyriuje randami Mannah Moscon, vienos iš žinomesnių šio meno menininkių darbai.

Iki rugsėjo 30 dienos vyks Čikagos dailininkų ir skulptorių sąjungos akvarelės, aliejaus ir skulptūros darbų paroda, "The Chicago Galleries Association" patalpose, 215 N. Michigan Ave.

"The Newmann Brown Gallery", 15 E. Grand av., nuo rugsėjo 25 d. išstatys John Foote Jr. piešinius. Paroda tęsis iki spalio 16 d.

"West Mezzanine Gallery" Drake viešbuty visą spalio mėnesį vyks "All Illinois Society of the Fine Arts" akvarelė, o "Conrad Hilton" viešbuty aliejinį darbų parodą.

"Swiss-Chalet" galerija "Bismarck" viešbuty spalio mėnesį ištato akvarelę ir aliejaus žymeninių Čikagos dailininkų, priklausančių "Palette and Chisel Academy of Fine Arts" sąjungai piešinius.

IŠTORINIŲ RINKINIŲ MUZIEJUS ATIDARYTAS LANKYTOJAMS.

Neseniai vėl atsidarė George F. Harding, 4863 Lake Park av., muziejus, įdomus savo istorišką reikšmę turinčiais eksponatais. Muziejus suskirstytas į keletą skyrių, kaip pav. muzikos, ginklų, baldų ir kt.

Muzikos skyrius turtingas net 50 instrumentais, kurių tarpe yra Chopino ir Liszt'o spinteliai. Ginklų tarpe matosi vokiečių 15 šimtmės armata, daugybė rankų darbo ornamentais puoštų durtuvių, kardų, baldų ir kt. Ten pat randasi žymųjų asmenisčių daiktų kolekcija.

STEPONAS VYKINTAS

Kas bus su Lietuvėle...

PROF. M. BIRŽIŠKA 50 METŲ LIETUVOS SARGYBOJE.

Literatūrinė metrika rodo, kad š. m. spalio 3 d. prof. Mykolui Biržiškai sukanka 50 m. nuo jo pirmojo spaudos darbo. Tiesa, pirmasis jubilato spaudinys Ze Zmudzi buvo išspausdintas lenkų laikraštyje "Ognivo" nr. 41. Tačiau, turint galvoje anų metų spaudos sąlygas, nieko stebėtino, kad jaunas rašytojas iš Zemaitijos nukrypo į Varšuvą, nes tada ne visiems buvo žinomi ar pasiekiami keliai į Tilię. O be to, prof. M. Biržiška greitai išjungė į lietuvių spaudos darbą ir jo išties 50 metų neapleido. Man, buvusiam Jubilato mokiniui ir studentui, ne tik kilni garbė, bet ir didžiausias malonumas nors trumpai apžvelgti garbingo Jubilato nuėta ligą, platių ir vešių laikraštinių kėlių.

Nors lietuvių visuomenė M. Biržišką labiau pažįsta kaip mokslininką, kaip kultūrininką, tačiau Jubilatas visą amžių yra gausiai rašęs spaudoje, redagavęs daug laikraščių. Jis buvo vienas iš pirmųjų idealistinių žurnalistų, redaktorių, kuris nežinojo, kas yra redaktorius alga ir kas yra honoraras. Jis neskaitė eilučių, bet skaitė klaidas ir pasaulinę spaudą, kad iš jos galėtų kurti naujas idėjas. M. Biržiška pasirodė mū-

Pats G.F. Harding (miręs 1939 m.), kurio vardu muziejus pavadintas, buvo didelis senienų mėgėjas ir, turėdamas pakankamai lėšų, daugybę jų supirko, išleisdamas milžiniškas sumas, o dažnai net ir gerokai permokėdamas. Deja, nebūdamas žinovu, o tik mėgėju, nepasiegtas surinkti daugiau duomenų apie įgytą turą, todėl dabartiniai tvarkytojai turi sunkumų nustatinėjant daiktų vertes, datas ir istorišką priklausomumą. Nežinoti viso to, muziejus vertas dėmesio, ypač kai dauguma eksponatų liečia Europos istoriją.

ČIKAGOS TEATRAL

"Shubert" (Monroe, prie State St.) teatras pradeda sezoną spalio 6 d. muzikaliu vaidinimu "Oklahoma". Spektaklių pradžia kiekvieną dieną vakarais 8.30 val., o trečiadieniais ir šeštadieniais bus ir dienos metu 2.30 val. Sekmadieniais spektakliai prasideda spalio 11 dieną.

"Erlanger" (127 N. Clark st.) teatras jau atsidarė, pradėdamas sezoną romantiška komedija "The Seven Year Itch". Vaidinimų pradžia ta pati, kaip "Shubert" teatro, išskyrus sekmadienius.

"Kimball Hall" patalpose spalio 2 ir 3 d. 8 val. vakare ir spalio 3 d. 4.30 val. vyks Eva Le Gallienne pasirodymas, kuris interpretuos Oscar Wilde "The Happy Prince" ir "The Birthday of the Infanta" veikalus. Kimball Hall yra Wabash ir Jackson gatvių kampe.

IDOMYBES ČIKAGOS ORCHESTRA HALL.

Rimtų koncertų serijos dar neprasidėjo, tačiau Orchestra Hall jau atsidarė žiemos sezonui, pradėdama artistės Kathryn Grayson, dalyvavusios žinomose filmose, kaip "The Desert Song", "That Midnight Kiss", "So This Is Love", asmenišku pasirodymu spalio 3 d. vakare.

Paryžiaus "Guard Republic Band" koncertas įvyks š. m. spalio mėn. 4 d. sekmadieninėje popietėje. Ši muzikuojanti grupė, priklausydama prancūzų armijai, pasirodys tradicinėje spalvingoje uniformoje. Išsteigusi 1872 ir 1902 m. St. Louis parodos metu. Dabar remiama prancūzų-amerikiečių draugijos, važinėja po visą šiaurės Ameriką, ir tik vienam vakarui sustos Čikagoje. Tai bus pirmas jų pasirodymas mūsų mieste. Už čikagiečių paramą prancūzams paskutiniojo karo metu, šie paryžiečiai koncerto pinigais skiria nepajėgiųjų Čikagos karo veteranų naudai.

Alfred Wolff spalio 8 d. vakare komentuos filmą, pavadintą "This is Portugal" ir spalio 16 d. vakare "The Middle East". Šie abu spalvoti filmai, supažindina su krašto gamta ir kultūra, yra informacinio pobūdžio.

KINO TEATRAL

"The Robe" — revoliucinis savo cinemascopine ir stereophonine garsų technika filmas, kuriame dalyvauja žinomieji aktorai, kaip Richard Burton, Jean Simmons, Victor Mature ir Michael Rennie.

Beisknisdamas po Lietuvos Akademiškosios kompleksus, atsimenu, užtikau M. Biržiškos straipsnių apie M. K. Čiurlionio parodą ir kūrybą. Jame autorius su jaunatvišku entuziazmu gine Čiurlionį nuo Ad. Jakšto atžanginių pažiūrų į dailę. Ir koks tolimas, koks pranašiškas M. Biržiškos žvilgsnis. Šiandien toji Jubilato mintis yra gyva Vorobjovo ir Rannito sukurta meniška ir mokslinė Čiurlionio paveikslė. Tai rodo, kad Jubilatas buvo ne paprastas žurnalistas, bet kūrėjas.

Pažymėtina, kad prof. M. Biržiška nuo 1903 m. iki 1922 m. labiausiai buvo suaugęs su Vilniumi. Jis čia išgyveno ir laimingas kūrybos ir tragiškas svetimųjų persekiojimo dienas. Jis čia ne tik priešakinis spaudos kovotojas, bet ir politinis veikėjas ir lietuviškos kovos vadas. Vilniaus Selmas, Lietuvos Taryba, delegacijos su lenkais, visame politiniame gyvenime pilna Biržiškos. Suprantama, kad Vilnius M. Biržiškai pasidarė tikroji gimtinė, jo širdies ir jo kraujo miestas, lietuviškoji Meka, dėl kurios jis aukoją ligas, nors ir mokslinį darbą bedirbdamas. Ir jo plunksna, ištrėmus lenkams jį iš Vilniaus, kaip kardus nukreipiama tik Vilniaus iškovojimui. "Mūsų Vilnius" pasidare kone vienintelis laikraštis, kuriame M. Biržiška toliau tęsia savo lietuvišką kovą.

Jubilato ir visų lietuvių džiaugsmui, 1939 m. Vilnius grįžo Lietuvai, bet greit visa Lietuva jėga buvo paglemžta tų pačių, tik paraudusių, ru-

"Martin Luther" — Niall Mac Ginnis. Biografinis M. Luterio gyvenimą ir jo darbus liečiantis filmas.

"Lili" — Leslie Caron, Mel Ferrer. Pasiformintis nuosirdumu, geru rolių atlikimu, be jokių ypatingų pretenzijų filmas.

"Justice Is Done" — psichologinis prancūzų filmas. Įdomus ir tuomi, kad vyriausioji veikėja vaidina lietuvių, kuri yra teisiama prancūzų teisimo. Kultūrinis priedais apie Picasso meną taip pat vertas žiūrėjimo.

"The Band Wagon" — Fred Astaire, Cyd Charisse. Lengvo žanro muzikalinis filmas.

MUZIKA.

Čikagos bibliotekos muzikos skyrius atidarė kiekvienam lankytojui. Turintieji bibliotekos kortelę, lengvai gali naudotis turtingu ne vien knygomis, bet ir puikiais rinkiniais muzikos skyriuje. Ploktėlis, kaip ir knygos, paruoštos naujajam ir mėgėjai turi teisę nemokamai oviem savališkai iš bibliotekos pasiskolinti. Norintieji gali klausytis ploktėlių vietoje, specialiai tam reikalui paskirtame kambaryje.

Skyriaus lankymo valandos, yra šios: nuo pirmadienio iki penktadienio — 9 val ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 5.30 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta.

Simfoniniai koncertai ploktėliams bus atidaryti klausytojams tame pačiame muzikos skyriuje trečiadieniais nuo 12.15 iki 12.45 val. dienos metu. Šeštadieniais tuo pačiu laiku vyks populiarios muzikos (baletų, operos, operetės) koncertai.

Ką rašo amerikiečių kritikai apie prof. Vladą Jakubėną.

"Musical Leader", vienas iš plačiausiai žinomų muzikos žurnalų, šių metų rugpjūčio mėnesio numeryje nepagalėjo gerų žodžių prof. Vladui Jakubėnui pagerbti.

Kadangi tai nėra ellinis įvykis mūsų išsilvijos meno istorijoje, kada kitos tautos žiaurus kritikai ne tik atkreipia dėmesį, bet ir nepagalai plunksnos užspindiniam menininkui pagirti, norime supažindinti skaitytojus su amerikiečių nuomone apie V. Jakubėną.

Straipsnis skambiai pavadintas: "Vladas Jakubėnas — daugelio talentų muzikas". Autorius, išdėstydamas V. Jakubėno talentus, kaip pianisto, akompaniatoriaus, dainavimo mokytojo ir lingvisto, labiausiai pabrėžia jo kompozitoriškus ypatumus. Simfonijos recenzentas vadina ypatingai įdomiomis ir, norėdamas sustvirtinti savo teigimą, cituoja kito kritiko — Eugene Stinson žodžius, aprašančius Vladą Jakubėną pajūgum modernioje muzikoje. Pastarasis kad lietuvių kompozitoriaus simfonija (III) yra stipri, išmanančio dalyko muziko parašyta ir pasižyminti labai gera veikalo struktūra.

Išdėmetini mums ypatingai malonius dalykus: 1. Vladas Jakubėnas girtamas rimtame muzikos žurnale (kuris nepagalai karčių ir aštrių žodžių kartais ir patiems pasaulio "oilmpo" atstovams, kaip pav., š. m. gegužės mėnesio numery žinomam pianistui Solomon'ui). 2. Kompozitorius minimas pasizymėjusiu ne vien dabar, Amerikoje, bet ir anksčiau, Europoje. 3. Visur pabrėžiama, kad Vladas Jakubėnas yra lietuvis ir da lyvuojas lietuvių rengiamose programose. 4. Išreiktas pagėdovimas matyti profesorių dažniau, Čikagos žinomųjų muzikų tarpe ir aktyviai dalyvaui bendrame darbe.

VILNIAUS KATEDRA

visų pirma aptarnauja savo skaitytojų reikalus... (Atsiprašau Jubilato, kad paskutinį sakinį savai su trumpinau. St. V.). Žiūr. Lietuvių Tautos Kėlias, II tom. 103—104 pusl. Kaip šie žodžiai ir šiandien tebetinka mūsų spaudai!

Beisknisdamas po Lietuvos Akademiškosios kompleksus, atsimenu, užtikau M. Biržiškos straipsnių apie M. K. Čiurlionio parodą ir kūrybą. Jame autorius su jaunatvišku entuziazmu gine Čiurlionį nuo Ad. Jakšto atžanginių pažiūrų į dailę. Ir koks tolimas, koks pranašiškas M. Biržiškos žvilgsnis. Šiandien toji Jubilato mintis yra gyva Vorobjovo ir Rannito sukurta meniška ir mokslinė Čiurlionio paveikslė. Tai rodo, kad Jubilatas buvo ne paprastas žurnalistas, bet kūrėjas.

Pažymėtina, kad prof. M. Biržiška nuo 1903 m. iki 1922 m. labiausiai buvo suaugęs su Vilniumi. Jis čia išgyveno ir laimingas kūrybos ir tragiškas svetimųjų persekiojimo dienas. Jis čia ne tik priešakinis spaudos kovotojas, bet ir politinis veikėjas ir lietuviškos kovos vadas. Vilniaus Selmas, Lietuvos Taryba, delegacijos su lenkais, visame politiniame gyvenime pilna Biržiškos. Suprantama, kad Vilnius M. Biržiškai pasidarė tikroji gimtinė, jo širdies ir jo kraujo miestas, lietuviškoji Meka, dėl kurios jis aukoją ligas, nors ir mokslinį darbą bedirbdamas. Ir jo plunksna, ištrėmus lenkams jį iš Vilniaus, kaip kardus nukreipiama tik Vilniaus iškovojimui. "Mūsų Vilnius" pasidare kone vienintelis laikraštis, kuriame M. Biržiška toliau tęsia savo lietuvišką kovą.

Jubilato ir visų lietuvių džiaugsmui, 1939 m. Vilnius grįžo Lietuvai, bet greit visa Lietuva jėga buvo paglemžta tų pačių, tik paraudusių, ru-

JULIUS ŠAKELĖ

KAIP GYVENSIM, KĄ MATYSIM RYTOJ?

Pragyvenimas brangsta ir brangsta Amerikoje. Jau septintas mėnuo iš eilės. Dabar apskaičiuojama, kad šiuo laiku pragyvenimas yra pats brangiausias, negu bet kada yra buvęs Amerikoje. Kas gi svarbiausia pabrangino tą pragyvenimą? Maisto kainos. Ypačiai mesos. O gi Amerikos ūkininkai skundžiasi perdaug pigiomis jų produktais kainomis. Jie nebeperka sau reikalingų mašinių ir atitinkamai fabrikai miestuose dėl to mažina darbą.

Butų nuomos. Antra gyvenimo pabrangimo priežastis, tai butų nuomos. Panaikino nuomų kontrolę ir butų nuomos labai pašoko. Butų atsirado daugiau, bet sunku "įkasti". Bendra tendencija pirkti savo namus. Žinoma, čia dalykas šiek tiek rizikingas. Daug kas prisibijo depresijai. Betgi, kas pats supranta ir gali atlikti smulkesnius namų remontus ir visus priežiūros darbus, tam rizika mažesne. Nemažai ir lietuvių treminių jau pirkio namus. Mažai kas dėl to skundžiasi. Bent tuo tarpu. Kai kurie lietuvių patys stato namus — "ūkiu būdu". Darbo daug, bet galima sutaupyti keletą tukstančių.

Autobusas ar automobilis. Trečia pabrangimo priežastis, tai susisiekimo pabrangimas. Daug kur autobusų ir gatvevažių (tramvajų) tarifai yra dažnai keliami. O juk darbininkas turi kasdien važiuoti į darbą ir iš darbo. Tai pastovi ir rimta išlaidų pozicija. Kai kas mėgina tas išlaidas "apeiti" ar sumažinti, pirkdami savo automobilius. Bet vadinama "parkinimo" problema, ypač didmiesčiuose, remonto ir garažo išlaidos ir dar draudimai ir nuosavų automobilį padaro gana brangiu įrankiu. Ypač, jeigu tas automobilis dažnokai vartojamas pramogų reikalam.

Valdžia ir didina ir mažina nedarbą. Pranešama, kad Federaline valdžia dar rengiasi atleisti apie 100.000 savo tarnautojų. Tai jau būtų iš viso apie 188.000 atleistų žmonių nuo laiko, kai respublikonal paėmė valdžią Amerikoje. Mat, per rinkimus pažadėjo taupyti, tai dabar ir taupo ir atleidžia.

Bet gi valdžia ir padidina darbus. Tai ginklų pramonė. Korejoje nebėra karo, bet nėra ir taikos. Gi raudonieji ten smarkiai ir skubiai stiprinasi. Gal karas ten ir neatsinaujins, bet Amerika turi būti gerai pasiruošusi, kad nebūtų kaip buvo pirmiau Korejoje.

Europos valtybės gauna daug pinigų iš Amerikos, bet juo toliau, juo mažiau linksta ginkluotis prieš Sovietus. Jos daugiau yra pasirodusios už Amerikos pinigų prekiauti su Sovietais. Taigi ir čia yra pagrindas Amerikai ginkluotis ir ginkluotis ir ginkluotis greitai. Be to, daug ginklų ir visokių reikmenų pradės plaukti į Vakarų Vokietiją ir Ispaniją. Tie

ARGI VISI KITI LIETUVIAI YRA TIK TAM?

"Naujienu" Redakcija (Redaktorius Dr. Pijus Grigaitis) padėjo lgesnę savo pastabą prie ten pat tilpusio p. C. V. Darškiaus straipsnio apie Vilko ir Lozoraičio nesantaiką ("Naujienu" rugšėjo mėn. 15, Nr. 212).

Cia duodame tos pastabos ištrauką: "Visi džiaugiamės, kad dar tebėra išlikusios kai kurios Vakarų šalyse Lietuvos pasuntinybės. Bet jos yra tik simbolis to, kad Lietuvos pavergimas nėra pripažintas teisėtu. Kaip Lietuvos laisvinimo veiksnys, tie diplomatinės likučiai buvo ir tebėra pavysliausi už visus. Tačiau, kai jie prabyla, tai kartais susidaro įspūdis, kad dabartinių laikų tik jėms vienoms arba net tik vienam jų "sefuli" tepriklausanti teisė spresti problemas, liečiančias tėvynės likimą.

Argi visi kiti lietuviai yra tik tam, kad agituotų dirbtų, rinktų aukas — ir tenkinūtį viltim, jog atsitiktinai išlikusieji keliuose diplomatinuose postuose asmenys (drauge su tu ty postu netekusiais) sutarkys viską kuo geriausiai, vadovaudamiesi kilniais patriotiniais jausmais? Jie prieš nieką neatsakingi.

Nebiurokratiškai galvojančioms žmonėms tai negali atrodyti normalu. Jie mano, kad VLIKas, nežūrint viso savo netobulumo, vis dėlto sudaro kaip ir tautos atstovybę ir todėl privalėtų turėti tikrai ne mažesnę balsą Lietuvos reikaluose, negu kas

du kraštai nori ginkluotis ir nori eiti išvien su Amerika. Mat, kaip pasikeičia roletės.

Amerikos bisnis padarė jau gražų peizažą. Netgi visais 25% daugiau, kaip pernai. Tačiau numato sunkumų parduoti ne karinius reikmenis. Visur ieškoma gerų pardavėjų "salesmanų". Jau kai kuriuos firmos yra sugalvojusios įvairius prizus ir premijas.

Dėl biršios akcijų kurso kritimo neriečia "jaudintis". Iš seniau visi žino, kad biršios akcijų kainų kritimas yra bolgas ženklas. Kai krinta, tai yra depresija. Teoretiskai, tai yra teisinga. Bet perdaug akiai jaudintis nepridera. Akcijų kursai gali kristi dėl daugelio kitų — psichologinių ir tyčia — spekuliacijos tikslais sudarytų priežasčių.

Asmeninių pajamų mokesčiai bus sumažinti 10% — taip pasakė Amerikos išdo sekretorius Humphrey Naujiena gėra, bet kol kas džiaugtis reikia santūriai. Mat, pats prezidentas pasakė, kad Amerikos mokesčiai turės pasilikti aukšti. Beje, ir šita reikia žinoti. Asmuo, kuris praneša valdžiai, kad kitas pilietis suklastotai mažiau sumokėjo mokesčių, negu privalejo sumokėti, gauna 10% nuo tos sumos, kurią valdžia iš to apskaičiuoja išieskos. Tokių norinčių gauti 10% dabar žymiai padaugejo. Taigi, atsargiai.

Indėnų bisnis. Indėnai buvo šio krašto šeiminkai iki Kolumbo atvažiavimo. Dabar indėnai patys pasidarė "svečiai" ir tai labai meginama. Kadais indėnai pardavė valdžiai daug žemių (dabar apimančių kelias valstybes — jų tarpe ir Illinois valstybę). Pardavė po 3 centus už akrą. Indėnai apskaičiavo, kad pardavė tada per daug pigiai ir buvo apgauti. Dabar reikalauja sumokėti po 10 dolerių už akrą, arba žemę jiems gražinti. Būtų neblogas bisnis. Bet kaip dabar įrodyti, kad tos žemės tikrai tada priklausė indėnams? Valdžia paskyrė archeologijos komisiją, kad pakasintų ir pasakytų, kaip ten iš tikrųjų būta. Tai bus ilga byla ir gali niekals baigtis.

O dabar, kad būtų linksmiau — anekdotas. Sovietai įmetė tris vokiečių Ryši Vokietijoje į kalėjimą. Vokiečiai viens kito teiraujasi: šitaip: Už ką tave pasodino? Už sabotavimą pavilavau 5 minutes į darbą? — O kuo kaltina tave? — Špionažu. Atėjau į darbą 5 minutes anksčiau — Na, o tu ko čia sėdi? — Mane kaltina bendradarbiavimu su kapitalistais. Aš visada laiku ateinu į darbą. Jie įtaria, kad aš nusipirkau amerikonišką laikrodį.

Ir tu, skaitytoja, parašyk savo anekdotą mums. Jei bus gėras, įdėsime šioje pachoje vietoje. Rašyk, juk anekdotų turi daug.

Už savaitę, pavilavau 5 minutes į darbą? — O kuo kaltina tave? — Špionažu. Atėjau į darbą 5 minutes anksčiau — Na, o tu ko čia sėdi?

Mane kaltina bendradarbiavimu su kapitalistais. Aš visada laiku ateinu į darbą. Jie įtaria, kad aš nusipirkau amerikonišką laikrodį.

Ir tu, skaitytoja, parašyk savo anekdotą mums. Jei bus gėras, įdėsime šioje pachoje vietoje. Rašyk, juk anekdotų turi daug.

Už savaitę, pavilavau 5 minutes į darbą? — O kuo kaltina tave? — Špionažu. Atėjau į darbą 5 minutes anksčiau — Na, o tu ko čia sėdi?

Mane kaltina bendradarbiavimu su kapitalistais. Aš visada laiku ateinu į darbą. Jie įtaria, kad aš nusipirkau amerikonišką laikrodį.

Kitas. Kai dėl VLIKo teisinio statuso, tai kol kas tuo reikėtų kuo mažiausiai kvaršinti sau galvas, nes visų mūsų pastangų pagrindas esmėje yra moralinis. Pagaliau ir tie, kurie tarsi lemtingai žodį Lietuvos atelies klausimui, žiūrės ne į Urbšio telegramos tekstą.

Turint galvoje lietuvių tautą ir statant jos išlaisvinimo reikalą aukščiau už viską kita, būtų ne taip jau sunku surasti būdą visiems mūsų "veikiniams", ir visoms jėgoms sujungti bei suderinti bendram darbui. "Naujienu" Redakcija.

"Naujienu" mintys labai svarstyti. Galima būtų joms ir pritari, jeigu simboliu būtų vadinami ne tik diplomatai, bet ir Vilkas. Juk Vilkas nors ir yra labai svarbi organizacija, bet vis tiek yra tik simbolis.

O dėl to, "kad kai jie prabyla" koks įspūdis susidaro, tai vis tas pats, kai prabyla Vilkas, ar kuris nors iš jo šefų (pirmininkas, valdytojas ir t. t.), tai kai kam kartais taip pat susidaro įspūdis, kad dabartinių laikų tik vienam Vilkiui ar net vienam kuriam iš jo "valdytojų" tepriklausanti teisė spresti problemas, liečiančias tėvynės likimą.

Taigi, ir dėl Vilko norėtusi drauge su "Naujienu" paklausti: "argi visi kiti lietuviai yra tik tam..."

Padėka

"Laisvoji Lietuva" nuosirdžiai dėkoja p. Antanui Balčiūnui už prisistatymą, sumoje \$ 100,— laikraščio tobulinimui.

Antano Balčiūno auka yra neįkainojamos vertės ir nepaprastai pramtinga dėl to, kad mes žinome, jog jis sunkiai dirba fabrike.

Laisvoji Lietuva

"L. L." REDAKCIJA ATSPRAŠO

Prof. Viktorą Biržišką už sukelstas elutes ir korektūros klaidas jo straipsnyje "Lietuviškas vežys". "L. L." skaitytojams pageldaujant, prof. V. Biržiškos straipsnis "Lietuviškas vežys" bus perspausdintas artimiausiojo ately.

"L. L." Redakcija.

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Wednesday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

straipsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

Išdėstomųjų skelbimų kainos: 2.00 už colį vienoje skiltyje. Smulkūs skelbimai (ne mažiau 15 žodžių) — po 7 c. už žodį. Už telefonu priimtų skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. Prenumerata ir skelbimai po darbo valandų priimami, paskambinus telefonu: HEmlock 4789.

Prenumerata: metams — 4.50; pusė metų — 2.50. Atskiras numeris 10 c. Subscription per year — \$ 4.50; 6 months — \$ 2.50; 10 c. per copy.

Vyriausiasis redaktorius Vytautas Staneika. Redaguoja Redakcinė Komiteta. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy ir talpina savo nuostatais. Nesunaudojami rankraščiai grafiniai, autoriams pareikalavus. Pavardė ar slapyvardis pasirašyti

Ar yra dar išeitis VLIK'ui?

Visuomenė dažnai pradeda atrodyti, kad Vliko ir Diplomatu rietenos pasidarė beviltiška klampynė, mažai ką beturinti bendro su Lietuvos išlaisvinimo darbu. Kiek darbo, energijos ir visuomenės lėšų alkvojama tik tam, kad vesti kovą vieni prieš kitus. Toje kovoje pradedamos varžytis priemonės, kurios kenkia lietuvių vardu, skandina pačią Lietuvą. Kur gi viso to priežastys, ar negalima kaip nors jas pašalinti.

Spaudoje randame gausiai aiškinti — iš vienos ir kitos pusės. Prasyti ar neprasyti "advokatai" (iš vienos ir kitos pusės) neretai patiekia aiškinius, kuriems, berods, tinkamiausias vardas būtų:

PAMAZGOS:

Visur įrodinėjamas priešingos pusės savanaukiškumas, bioga valia, bioga tendencija ir dar bioginiai dalykai. Žinoma, taip kalbėjami ir taip rašydami apie mūsų vadovaujančius asmenis ir jų darbą Lietuvos neišvaduosime. Tai baigta.

Taigi "biogios valios" argumentas — tai ne argumentas. Reikia jį išmesti. Žinoma, kai pasitarkime ir žmonių su biogomis intencijomis. Bet demokratijos tai nesudaro jokios problemos. Vienas negeras, reikia išrinkti kitą.

Bet labai svarstyti tas kitas klausimus. Būtent: klaidos — o kas gi tu klaidų nedaro ir jokių būdu nenori tu klaidų taisyti. Daug kam pradeda atrodyti, kad Vilkas

KARTOJA SMETONOS KLAIIDAS.

Bijo, kad bi kokios reformos, bi koka Vliko sudomokimasis pradžios Vliką ir ko gero visą Lietuvą. Mes suprantame (nors ir nepateisi-

name) Smetonos režimo baimės. Mes suprantame ir Vliko valdovus, bet ir jų klaidas negalime patalinti.

Žinoma, daug kas pasako, kad Vilkas yra baisiai demokratiškas. Ji gi sudaro partijų atstovai. Aišku, partijos ir garbingas ir reikalingas dalykas. Bet kokios partijos, kur tu partijų nariai? Pavertęje Lietuvoje? Taip, tenai yra ir vada ir nariai. Bet kiti ir kitoki. Ir kitokių dalykų reikia ir kovoje ne vieni prieš kitus, bet prieš kruvinąją prispaudą.

Dabar Vilkas prašo tautos, šaukia paramos ir pinigų iš visų laisvame pasauly gyvenančių lietuvių, o

BIJO TŪ, KURIŲ PAGALBOS SAUKIASI.

Kodėl iki šiol nesuaukė jokios pietinės konferencijos ar kongreso, kurs galėtų pasisakyti dėl Vliko darbu. To nepadarė. Mat yra kliūčių. O, tos "kliūtytės" prie gero nepri-ve...

Tokiu savo elgesiu Vilkas skatina ir

GUNDO DIPLOMATUS

galvoti, kad ir jie prieš visuomenę ne tiek neatsakingi, nors be visuomenės pagalbos ir jų darbas ir pačių jų padėtis būtų nekokia. Ir tai nepasant visą įgaliojimą.

Taigi Vlikui išeitis dar yra. Reikia susivisdominti, sudemokratuoti. Tada ir santykius su diplomatais bus galima pataisyti. Ir tikrai! Lietuvos išlaisvinimo darba pradėti.

Ant. Mironis

SKAITYTOJAI RAŠO

DR. JONUI ADOMAVIČIUI PAKLAUSIMAS.

Gerbiamas Daktare Adomavičiau, Jūs labai gražiai rašote apie kunigus ir merginas. Bet kas kokios blivygos prieš Dievą. Bet kai perskačiau, labai patiko.

Jūs pažadėjote duoti ir patarimus dėl sveikatos. Ar Jūs negalėtumėte paaiškinti, ar sveika skaityti tokias knygas, kaip čia vienas Amerikos profesorius parašė. Jo pavardė užmiršau — esu dypukė ir sunku ištariti. Ir tos knygos nemadiau. Tik gir-dėjau. Jis duodas patarimus mote-

rims, kaip elgtis lovoje. Taigi, ar tokių knygų skaitymas nekenkia sveikatai? Atsakymą parašykite "Laisvoje Lietuvoje". Mat, tai rūpi ir man ir kitiems.

Su pagarba
Jadvyga Pribučauskienė,
Arlington, Illinois.

Redakcijos pastaba. Laiškus spaudsime, jeigu bus pasirašyta tikra pavardė ir duotas adresas. Tik dėl svarbių priežasčių ir rašytojai prašant, pavardės ir adreso neskleisime — tačiau redakcija privalo turėti.

Dr. JONAS ADOMAVIČIUS, County Hospital, Chicago, Ill.

VIENAS KUNIGAS IR TRYS MERGINOS

FIRMASIS LIETUVIŲ VAISIUS

Vos šiek tiek apsitvarkiusios lietuvišės sesers kibo i savo tiesioginį darbą — pirmutinį kazimieriečių pradžios mokyklą šiame krašte. Tai buvo Mount Carmel 1907 m. pabalgoje. Pradžiai jos 125 lapelius savam žiede turėjo — tiek vaikų mokyklos penki skyriai talpino.

Laikas silko, mirusia airė vyrėnėsią pakėitė Amerikoje gimusi sesuo M. Berchmans ir su lietuvišėmis iki 1910 metų išgyveno. Pirmoji lietuvių auklėtoja su vyskupiu ir kun. Staniukynu nuolat lietuvišėmis rūpino. Pastarasis ne tik su ta pačia energija globojo pirmąją lietuvišką mokyklą, dar nepatyrusias lietuvišes seseris, bet ir naujų kandidatų ieškojo, bet aukas nelietam lietuvių tarpe rinko. Kandidatės, dėl ankistumo savam name, buvo rengiamos lietuvių lėšomis, pas tas pačias airės — Nekalčiausios Marijos Širdies Seseris. Lietuvišės viena po kitos išvliko i kazimieriečių uniformą.

IS KUR ATSIKARODA DAUGIAU LIETUVIŲ VIENUOLIŲ—SESERŲ
Ypač šiam krašte labai sunku išsi-žadėti viliojančių linkmybių ir gė-

rybių; nelengva jaunoms merginoms, atsikyrus nuo savo tėvų, giminių bei draugų, pasisvešti tikybos ir tautybės reikalams. Tiesiog nuostabios asmenybės turi būti lietuvišės, besiveikiančios kazimieriečių rūba, kada greta jų dauguma moterų kelstas manieras išdarinėja ir jau mažai žmonių primenančiomis būtybėmis virte, blogu pavyzdžiu jaunas galvas užkrečia. O vienok lietuviška šelma atspiria — pulkiausios kandidatės kazimieriečių išaugina. Išaugina ir toliau taip tesė, kol ji lietuviška išliko. Kad ir va — vos dviem metams po vienuolyno įkūrimo praslinkus, buvo išleistas kitas kazimieriečių seserų spiečius. Jos tuoj po įvilkutvių išsikirstė po lietuviškas pradžios mokyklas mažučių lietuviškose dvastose ir krikščioniškoje melleje švietis. Jų jau sentai tolimu vietu kungai tėlavosi lietuviškoms privati-nėms mokykloms.

SIKIEIA STIPRESNIO LIETUVISKUMO.

Nuolat lietuvių seserų kongrega-cijai didėjant, gerširdžių lietuvių aukos gausiai plaukė, todėl reikėjo neatsidėjiant rūpintis atskandio motiniško namo steigimu. Pas sve-

DR. GEDIMINAS BYLAITIS

Gyvate Žmogaus Akyse: Sieloje ir Sapne

Gediminas Bylaitis yra Vokietijos universitetų filosofijos ir medicinos daktaras. Jis yra jau išlaikęs abu (filosofijos ir medicinos) valstybinius egzaminus Amerikoje. Tūla laiką vertėsi privačia praktika, o dabar dirba University of Illinois, Chicago, Illinois.

Senovės dievai ir galiniai nori būti gyvatėmis. Indijos valdovai iš gyvatų, išlaikę gyvatės ausį, "Nukąsk gyvatę" — šaukia pranašas Zaratus tra. Viena gyvatė — gydytojas. Dvi gyvatės — komersantas. Gyvatė rojuje — gundytoja. Kodėl žmogus sapnuoja gyvatę?

Tarp daugelio psichoanalitinių pasamones vaidinių, surištų su gyvuliu simbolika, pavz. su žirgu, kate, varle, labiausiai žmogų jaudinanti, stipriausiai susijusi su emocijos išgyvenimu yra gyvatės simbolika. Šiuo klausimu buvo ypatingai susidomėta 1867 m., išėjus Mahly knygai "Gyvatė klasikinio tautų mituose ir kultuose". Psichoanalitiku dėmesys buvo sukeltas vėliau, pasirodžius to paties autoriaus straipsniui "Gyvatės misterija".

Ypatingai plačiai gyvatės simbolis yra paplitęs Azijoje ir senovės Egipte, kur gyvatė laikoma gelbstinčia ar kenkiančia, glūdinčia tamsoje, šalioje paslapyje, demoniška jėga; Egipto dievų paneone yra labai ryškiai išskelta jos misterija. Visi kurybingieji, gyvenimu pulsuojantieji, gyvenimą mirtimi paverčiantieji dievai atvaizduoti su gyvate, apsisukusia apie jų galvas, arba yra net visu savo pavidalu i ją panašūs.

Senovės tautos gyvatę reikė dievybę, susietą su dauginimosi ir gyvybės išlaikymu, su mirtimi ir sunaikinimu. Ji buvo laikoma vandens ir žemės, ugnies ir saulės, valsingumo ir drauge mirties agentijos gyvūnu. Ji buvo tikima galinti pagydyti ar čia pat prazuodyti žmogų.

Gamtoje gyvatę bestebinti, pirmiausia krinta i akis, kad tai yra "pilvų šliaužiantis" gyvūnas, kuris neturi jokių galinių, kurių pagalba galėtų atsipalaiduoti nuo žemės. Daugumoje gyvatės yra priristos prie žemės, nežūrint, kad kai kurios jų rūšys gali ir plaukti. Jų judesys yra horizontalus, išskiriant tik puolimo ar gynimo si padėti. Gyvatės šliaužimas tai tylius, sunkiškas, sunkus, tai vėl staligus, netikėtas, jos paslaptingas slaptymasis uolų plyšiuose, tarp lapų, samanų, urvuose ir t.t. — sudaro jos paviršutini valdą. Garamis, gyvatės gyvatę stebėtojas Fitz Somonis savo knygoje "Gyvatės" (1934) gana vaizdingai aprašo jų paslaptinę ir tuo pačiu sunkiai stebimą gyvenimą bei eigimas gamtoje. Gyvatės gyvenimo būdo pasireiškimas atrodo žmogui šaltas, ji patį lyg mirtingas stabas, tik su gyvybės požymiais. Todei nieko stebėtino, kad šiu dienų civilizuotas žmogus reaguoja i gyvatę gana primityviai, palyginant su jo reakcija i plėšrų i žvėrį. Pvz., tigro pavojinguma mūsų psichė priima daug racionaliau, lyg labai pažįstama reiškinį. O dėl gyvatės nuodingumo arba jos smaugimo jėgos, jos vis sa būtybė veikia i mus "gyvatiška", ji net gali sukelti mums išgyvenimą, panašų i "mysterium tremendum" — šurpulingą, mistišką baimę. Yra neabejotina, kad kiekvienas gyvis su savo simbolika turi mums psichės gelmėse savo vietą, kuri mūsų samonei yra sunkiai prieinama. Gyvatės simbolika su savo vadiniamis mūsų sielos gelmėse ypatingai stipriai paveikia mūsų reakcijas nuolat. Primityviųjų tautų žmogus rėsa gyvatę su mirties — gyvybės sąvoka. Mirties aspektas bandomas išskaidyti apkerėjimais, kultais, garbinimais, praeikimais bei pataikavimais.

H. Lelsegang savo knygoje "Gyvatės misterija" rašo: "Primityviųjų supratimu, šaltieji gyvatė demonai vėšina žemę vandenyje gautu drėgnumu, čia pat bendraudami su saulės dievu. Tiek drėgmė, tiek saulė yra gyvybės maitintojai — Archeopneuma. Egiptiečiai valdavo saulės diską su dviem sparnuotom archeopneumom, norėdami tuo išreikšti, kad ir pati saulė prisideda prie mirties — gyvybės vieningumo esmės, o gyvatė tai daro numesdama savo odą". Indija, kuri gyvatę įkandimo aukomis pralenkia visus modernuosius karus laivonų skalčiumi, savo šventovėse gyvatę valdavo su daugeliu galvų — policefalinėmis figūromis; ten net tikima, kad indijos valdovai yra kilę kaip tik iš šių daugialavių gyvatų, kurios jiems viespaujai saugoja juos, pataria jiems ir padeda tapti viršžmonėmis.

Senovės pasaulio mirusiųjų kulte gyvatė, būdama žemės, vandens bei šaltinių genijus (kaip rašo Frobenius), yra atvaizduota kaip antkapius saugojanti figūra, amžinojo Blos simboliu. Urnos su gyvatimi atvaizdais reikiama ne ką kita, kaip mirusiojo tolimesnio gyvenimo tęsimą šiame paslaptingame gyvyne — gyvatėje. Indijos valdovas, laikydamas save kilusiu iš gyvatės, tuo pabrėžia savo tobulumą: gudrumą, galingumą, nemirtingumą.

Kita gyvatės savybė yra dažnai išreikiama mūsų kasdieninės kalbos posakyje: "esl gudri, kaip gyvatė". Graikų mituose Kasandra net išlaikė gyvatės ausis, kad tik pastaroji išduotų jai didžiąją paslaptį ir išklai-sytų jos prašymus. Kita vėl, Pitija, klausinėja žemės gelmių gyvatę Pitona, kad šis atskleistų savo paslaptį. Ne tikta mirtingieji žmonės, bet ir aukštieji dievai kreipdavosi i tam-siuosius žemės valdovus, gyvates, prašydami jų patarimų. Dievai ir herojai turi nugalėti gyvates ir kitokius šliaužus, kad perėmė visus jų saugojamus turtus, taptų žemės valdovais. Pavyzdžiui, Siegrido arba Sv. Jurgio mitai, ar vėl Persejus, kuris, nugalėjęs baistąją, plaukuotąją Gorgonę, išvado iš jos kūno išky-lantį sparnuotą žirgą Pegasus, kaip aptardytą chtonišką Olimpo būtybę. Apolonas pradžioje turėjo nugalėti šurpą keliantį pitoną, kad jo vietoje išauktų chtonišką žemės orakulą — Delfą, kuris jį apsaugotų. Pats gyvatė, apatvyniojus apie Delfo bambą — Omphalos — žemės bambą, saugoja įėjimą i tamsiuosius žemės gelmių pasaulius. Tačiau Apolono laimė, kad šis žemiškos jėgos yra svetimios jo sielai ir bėga, kaip jis patį išreikiškia, nuo mirties ir šlyk-tumo.

Panašiai vyksta ir normalaus šiu dienų žmogaus psichėje: samonė — šviesa — atspilėša, bėga nuo pasamones — tamosos, Ego nuo id, sus-progindama psichinę įtamą. Graikų mitologijoje šie abu pasauliai — šviesusis (samonė) ir tamsiusis (pa-samone) vis dar randa šioj toki kompromisą, tačiau pas daugiau civilizuotą mūsų dienų vakarieti vienu-ma yra vis daugiau ir daugiau suardoma. Šiu dienų žmogus, beplanuo-jantis, bežengiantis ir bekuriantis, per racionalines kritikos akis beži-rintis i tamsius, nežvelgiamas savo likimo audinius, tampa psichologu tuo idomus, kad jis yra bejėgis prieš savo pasamones vadininį reiškinį (prismiminkime garsiuosius C. C. Jung archeotipus). Apšviėtes, laisvas šiu dienų žmogus, besiekdamas absoliuti-no pažinimo, jaučia, kad jis yra su-sijęs su paslaptingu, tamsiu, pasamoneje beklaidžiojančiu pasauliu, su jo archeoinstinktais, su jo mistika bei "mysterium tremendum" — baimė — kaip religijos užuomazga, bet jis nepajėgia nustatyti, kuriamė taš-ke šie abu pasauliai, racionalistiska-

KAZYS VERZIKAS

Zašliukas Lietuviams Žurnalistams

• BOSAS ŽURNALISTAS IR TAR-NAS ŽURNALISTAS.

• PATS SAVE DEDA I KARSTĄ.

• AR GYVIEJI PRAŠNEKES?

Cicero (Illinois). — Žurnalizmas (rašymas straipsnių ir aiškintimas, spausdintu žodžiu, politinių, ekonominų ir kitokių įvykių) yra tokia pat profesija, kaip ir daugelis kitų profesijų, kurios reikalauja ir sugebėjimo ir pasirušimo ir nuolatinio tobulini-mosi.

Tiesa, kad ne vienam atrodo, kad tam, kad būtų geru žurnalistu, nereikia ypatingo išsimokalinimo, nereikia net jokio išsimokalinimo. Juk kiekvienas gi sugeba parašyti ir korespon-denciją ir gerą straipsnį Telsybe. Sugeba. Bet mes nuolat matome ir tokius atsitikimus. Žmogus nėra joks gydytojas, o gydo žmones, ne daini-ninkas, o dainuoja, ne inžinierius, o stato namus ir t. t. Ir neretai tokioms amsenybėms gerai sekasi. Turi pakankamai ir darbo ir uždarbio. Bet vis dėl to tas faktas nėra dar panė-lus nei gydytojui, nei dainininkui, nei inžinierio, nei kitų profesijų. Taip pat yra ir su žurnalistu.

Lietuvos žmonės, kurie turėjo ko-kią profesiją savo tėvynėje ir buvo atbkioti i šį kraštą, atsidūrė tokioje padėtyje, kad tik labai mažas būre-lis galėjo tęsti ar iš naujo pradėti savo profesiją. Dauguma turėjo eiti i fabrikus. Bet buvo tokios sąlygos (geros pažintys, ryšiai, nuopelnai, kraujo gūminystė ir kitokios), kad būre-lis tremtinių gavo darbą Lietu-viškos spaudos ir kitokios informac-ijos srityje. Jie ten dirba ir iš to gy-vena, ir nuolat dejuoja, kad negerai.

Ne labai daug iš gavusiųjų tą dar-bą pirmiau turėjo ką nors bendro su lietuviškos spaudos ar informacijos darbu. Bet gal dabar išmoko. Gal dirba pakankamai ar net puikiai. Gali būti. Dieve jiems padėk. Dirba gerai, naudingą darbą i užsielpino sau duoną. Tai natūralu.

sis, šviesusis, ir pasamoniškas, tamsu-sis, susikerta, susipina, sudarydami pilną žmogaus vienetą. Šių dviejų pasaulių santykiavima labai taikliai yra išreikišęs F. Nietzsche "Vel-de" (apie plemenį ir gyvatę, kuri jam bėmiegant išliaužė i jo burną). Gyvatė čia vaizduojama, kaip žemės ir gyvybės paslaptinga būtybė, kaip pa-vojus, esanti už žmogaus jėgas stip-resnė. Piemuo nuryja gyvatę — šur-pulingas pavojus. "Sukąsk, sukąsk kiek gali, nukąsk jai galvą!" šaukia pranašas Zaratus tra plemeniui. O piemuo ir kando, kando su visa sa-vo galia. Toli, toli jis išsplovo jos galvą i paško — ne piemuo, ne žmogus, bet peršmainėlis, apviestas, kurs juokėsi. Tai reikiškia, jog už-mušti gyvatę netikėtai, jai nepasi-ruošus, yra vienintelė išeitis. Archeo-niškas gyvenimas arba, kaip vokiečiai sako, Urleben, priortorės gyvenimas), kurio, kaip ankečiau matėm, pagrin-dinis simbolis gyvatė, yra nuolatos trukdomas prasimušti i šviesą.

Judandios gyvatės simbolis daugiausia vaizduojamas kaip patarnau-jas žmogui, pav., gyvatė bestraitanti apie Aeskulapą yra gydytojų ženklas, divi gyvatės, apsvyniojusios apie Hermio — Merkurio lazdele, yra prekės ženklo emblema. Mituose arba pasar-kečiose yra užtikama gyvatė, kram-tanti gydomasias žoles. Aeskulapas, pagal mitus, buvęs pirmasis gydyto-

Bet kas gi atsitiko su ta dauguma lietuvių žurnalistų, kurie turi sau pelnytį duoną sunkiai dirbdami fizi-ni darba fabrikuose? Ar jie jau nie-kada neberelkalingi? Ir ar jie jau nie-kada niekam nebūs reikalingi? At-sakyti i tą klausimą aš nemoku.

Tačiau kai kurie bosaujantieji (iš žurnalizmo gyvenantieji) žurnalistai jau dažnai (nors ar nenoroms — nežinau) sudaro su fizini darba dirban-čiais žurnalistais tokius santykius, kuriems kitokio vardo kaip "bosų ir jo tarno santykių" nelabai ir bebūtų galima surasti. Ar taip gerai? Ar ne-reikėtų čia ką nors kitaip daryti?

Daugelis žurnalistų labai nužūgo, kai įsistėgė viso pasaulio Lietuvių žurnalistų Sąjunga. Manė, kad kas nors kitaip pasidarys. Bet va, nebe vienas iš pačių didžiųjų bosų tiek iš tremtinių, tiek iš senesnių čionyktes lietuviškos spaudos, i tą sąjungą ne-sidėda. Ir net prieštarauja tos sąjun-gos skyrių steigimui. Kodėl? Vėl nežinau. Idomu, ar klysta tie, kurie va šitaiip galvoja. "Bosai patogiaus tarnais už vieno stalo nesėdėti, ne-girdėti jų kalbų. Geriau iš aukšto jiems pamokslus sakyti ir bosuoti".

O iš pačių tos naujos žurnalistų sąjungos viršinių laikada atskamba taip pat klaidūs balsai. Nebe vienas sugebėjęs iki galo perskaityti tuos ilgus pamokslus padarė išvadą: "Ar-ba ir tu tapk bosu ar koku "veikė-ju", arba kaip žurnalistas gulk i karstą.

Tiesa, tos viršūnės sugalvojo vie-ną gerą dalyką. Ankietas. Rašyk at-sakymus — jeigu tavo pirštai dar ne-visai sugrubo nuo kalto ar kokio prie-kaulo. Turėsi iliuziją, kad ir tu esi žurnalistas ir, va, rašai. O gal kas ir perskaitys. O gal kas dar panaudos savo kūrinius pajvirinti ir net ta-vo pavardę paminės. Tai jau stačiai linkusaus.

Bet ką gi galvoja tie žurnalistai, kurie nėra bosai ir kurie nemano, kad jau atėjo laikas juos dėti i kar-stą? Būtų idomu pasisiskaityti.

67-tos ir Rockwell gatvių, pietinėj Chicagoje. 1909 m. rugėjo 24 d. Staniukynas pradėjo kasti pamatams žemę.

TIK LIETUVIŲ, O NE KIENO KITO, PRAKAITAS IR PROTAS.

Didžiausi nuopelnai čia išpuola pirmosiomis trimis pionierėmis sesė-lėmis — Kaupaitė, Dvarionauskaitė ir Unguraitė — tik jų visais atvili-giais pavyzdingas vedimas įgalino atie motiną taip lietuviškas išaukš-tinti ir tuo pačiu lietuviško vienuo-lyno kūrimąsi i mirties taško pirmyn pastūmėti.

Gražiai prie šių idealiečių derinosi ir kiti lietuviai — patriotai klebonai ir šiaip žmonės, kurie Staniukyno ra-ginami, žmūrė rodė didelį prielanku-mą — gausios aukos plaukė, taurios lietuviškas kandidatėms i vienuolyno rengė. Taigi, tik lietuvių, o ne kie-no kito, — prakaitu bei išmintim pir-mieji takai savan vienuolynan buvo skiniai.

DUOKITE IR DABAR NORŠ PO VIENĄ IDEALŲ VADĄ PARAPIJAI.

Tikrai greit lietuviškas taurumas išryškės ir mums aimanuoti neteks, jei bent viena-kita idealų vadą pa-rapija turės. Tada pasigėrėtinai dar-bai, tarši ant mielių kils, likusiems vadą pasekus. Juk Paryžiuje vaini-

jas, kuriam su gyvatės pagalba pa-voko "išaukti naujas, paslaptingas gyvybės jėgas. Išidėmetina, kad apie Aeskulapo lazdele vymojoai tik viena gyvatė, tuo tarpu apie Hermio — Mer-kuro i Caduceus — divi. Ką tai turi reikšti? Sigrid Strauss taip aiškina; Hermes — Merkurus yra dievų pat-sitintys, važių globėjas, kuris, pas būdamas drauge išminties ir iškal-bingumo dievaitis, turi nuolat ke-liauti tarp aukštojo ir žemio pasau-lios. Jo gyvates yra taip apsvynio-šios apie lazdele, kad žūri viena ki-tai tiesiai i akis, tuo būdu išlaikya-mos aukščiausio samoningumo laip-sni, nes kurs gyvenimas pats sau žūri i akis, ten nėra vienos tamsumui — pasamonei. Samoningumas, reikiška galybė matyti ir pūdam būti mato-mam, samoningumo pažymys yra tolimesnio žinojimo siekimas. B. Rens dar pridėda, kad šalia samoningumo abi gyvates savo padėtimi valduoja vyriskajai ir moteriškajai pradę, nes jų uodegos yra susijungusios. Pašini-mo kelias yra atskirti, išskirti, kad vėl sujungus. Nežūrint, kadgnose-ologijos (pašinio teorijos) faktoriūs yra gana aiškiai atvaizduotas, Her-mes — Merkurus yra žinomas ne tik kaip logikos meistras, bet taip pat kaip sukčius — melo tėvas. "Jis gu-drus, kaip gyvatė", galvoja Olimpo dievai, galis tiesa paversti melu, o melą — tiesą. (Nukelta i 4 psl.)

kaš apkrauna mirusius idealistus ku-nigus tarp darbininkų dirbusius ir už juos galvą padėjusius; o kas dar nuostabiau — gražiausi vaikai ne retai esti visai netikintų žmonių su didžią pagarbą padedami — taip visi vertina vyrų savu gyvenimu gražias idėjas skieblanti.

Už tai, kaip orchidejos žiedą, tu-rėtume globoti ir visomis išgalėmis remti idealistus pasivėntėlius bei tautai garbę pelniusius veteranus, bet kurioj kultūros srity dirbusius ar dirbančius. Jie, juk, kurie gyvenimą ir minias i gerenes dienas veda. Taip ir čia — lietuviško vienuolyno kūrimas gerai vairininkas lėmė — juk ir iš geriausių kandidatų vienuo-lyneris, be patyrusio, praktiško, iš-tvėringo, energingo, savęs išisa-dandčio dvasios vado tik mūlo burbu-las "lietuvi". — "Be kun. Staniukyno ne Kazimieriečių nebūtų buvę" — teisingai tvirtino, savo laiku, protin-ga airių vienuolyno vyrėnėji, pir-moji lietuvių seserų mokytoja šia-mė krašte.

Dabar, tiktuost, tu, skaitytojau, su-praai, kokius lietuviškos dvasios lo-bitus sukūrė kun. Staniukynas ir jo trys merginos. Stovi tu prieš juos ir svarstai — kada gi, pagaliau, mūsų prakaitu prausta tūla klebonija pa-sileis anų trijų moteriškų keliais, lie-tuvybę gniauži paliovus.

Fabaiga

Oct. 1, 53 LAISVOJI LIETUVA 3 psl

Is V. Daugirdaitis-Sruogienis "Lietuvos istorijos valdų ir raštų."

Didžioji Lietuvos Kunigaikštienė Ona, Vytauto žmona

Daugelyje knygų ir net mūsų Lietuvos istorijos vadovėliuose sakoma, kad Vytauto pirmoji žmona buvusi rusė, Smolensko kunigaikščio dukterė. Tačiau prot. I. Jonynas savo knygoje "Vytauto žmona" yra įrodęs, kad tai netiesa. Vytauto žmona, didžioji kunigaikštienė Ona, buvo tikra lietuvaitė, Vytauto bičiulio ir bendradarbio Sudimanto sesuo ir Alšėnų kunigaikščio Andriaus žmonos sesuo. Ji buvo kilusi iš Dzūkijos, kaip spėjama, iš Eišiškių pilies, kurios miliniški griuvėsiai tebėra paskendę miškuose ir laukia tyrinėtojų... Kunigaikštienė Ona buvo katalikė, ne stačiatikė, ir labai pamaidi krikščionė, uoliai lankiusi šventąsias vietas. Ji labai brangino knygas ir gerbė mokslą, galimas daiktas, pati net mokojo skaityti. Tai labai retas reiškinys viduramžių Rytų Europoje, kad moteris kad ir kunigaikštienė būtų buvusi taip išsilavinusi. Todėl mes Vytauto žmona turime pagrindo didžiuotis, kaip kunigaikštienė ir lietuvaitė, savo išsilavinimu galėjusia prilygti tu laikų Vakarų valdovams.

Kunigaikštienė Ona buvo labai energingas, protingas ir veiklus asmuo, turėjęs didelę įtakos savo vyrui ir jo patarėjams. Su ja kalbėsi užsieniu pasitūriniai ir valdovai. Kryžiuočiai dažnai jai siūsdavo brangių dovanų, norėdami įgyti jos palankumą.

mo. Kunigaikštienė dalyvavo drauge su Vytautu svarbiausiose pasitarimuose, keliaudavo su juo į užsienius ir apskritai dalindavosi su savo vyrui laime ar nelaimė.

Visiems yra žinomas padavimas apie tai, kad Vytauto tarnaitė Elena Amulčiuvienė išgelbėjusi kunigaikštį Vytautą iš kalyklo. Bet tai yra visiškai netiesa, tik istoriko Narbuto prasmanymas. Tikrovė yra daug gražesnė ir įspūdingesnė, nes ne tarnaitė, o pati Vytauto žmona jį išgelbėjo. Drąsi pilna pasiryžimo ir nebijanti pavojaus, kunigaikštienė pati su tarnaitėmis pasilekė kalyklą ir padėjo vyrui iš jo išsprukti. Pasilikusi vietoje Vytauto kalyklą, Ona tuo būdu apgyne tarnaitę, kad Jogailos piktis nekristų ant nieko nekaltos moters ir pati pasiemė bausmę už Vytauto išvadavimą; spėjama, kad ji viešai Vilniaus miesto aikštėje buvo išplakta rykštėmis. XIV amž. moteris, ištikima žmona ir tikra savo vyro bendradarbe, nesvyruodama gelbsti savo vyrą iš mirties pavojaus. Ji priklauso viena iš garbingiausių vietų Lietuvos istorijoje.

Kunigaikštienė Ona Vytautiene mirė 1418 m. rugpjūčio 18 d. ir palaidota Vilniaus Katedros bažnyčioje prie šv. Mykolo altoriaus. Ji buvo Vytauto dukters Sofijos motina.

A. IVAS

Turi pardavimui įvairiausia kaina: namų, valgyklų, krautuvų, sklypų ir ūkių.

Tamstoms mielai padės pigiai nusi pirkti; tik kreipkitės pas jį.

545 East Broadway St. So. BOSTON 27, Mass. Tel. So. 8-0605 ir 8-0606;

LIETUVIS PERKA PAS LIETUVI!

IG. PIGAGA ir Sūnus

Tai moderniškiausia ir didžiausia lietuviška MAISTO KRAUTUVE 352 MILLBURY gatvėje. WORCESTER, Mass.

Cia didžiausias įvairių prekių pasirinkimas pigesniais kainomis, negu kur kitur.

Turime savo sunkvežimius ir prekes pristatomė greitai į namus. Tik paskambinkite tel. 6-2091.

LIETUVIŲ TEATRAS

Veikia Čikagoje nuo 1949 m. gruodžio mėn. 3 d. LIETUVIŲ TEATRAS pradeda savo penktąją sezoną š. m. lapkričio 14, 15 ir 22 d., statydamas International House salėje pirmą sykį lietuvių scenoje Antano SKĖMOS 2 veiksmų 4 paveikslų vaidinimą VIENAS IR KITI.

Režisuoja Stasys PILKA. Spektaklio dailininkas — Telesforas VALIUS.

Antroji LIETUVIŲ TEATRO premjera įvyks 1954 m. vasario 6 d. Ma rijos Aukšt. Mokyklos salėje. Bus pirmą kartą lietuvių kalba vaidinama Jean ANOUILH tragedija ANTIGONA. Režisuoja Vytautas VALIUKAS. Šiuo pastatymu daręs savo Amerikoje režisūros debiutą.

Trečiuoju pastatymu numatytas Algirdo Landsbergio veikalas STIKLINIS KAMUOLYS. Be to, per šį sezoną bus pastatytas komedijos spektaklis ir specialiu vakaru bus pagerbta VINCO KREVES kūryba.

ARCHER SIUVIMO CENTRE

SIUVAMOS MASINOS IR RASOMOS MASINELĖS gaunamos geriausiomis sąlygomis Perka, taiso, elektrifikuoja.

4170 St. Archer Ave. Bishop 7-1045

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

Savininkas Pr. Skripkauskas 4352 S. Western Ave.

SENIUSIA IR POPULIAUSIA LIETUVIŲ BENDROVĖ BALDŲ KRAUTUVĖ CHICAGOJE

Vien gerųjų išdirbysčių rakandai, televizijos, refrigeratoriai, ploviklos, kilimai, pečiai ir visos kitos namam reikmenys apkaunuotos mažom kainom.

LENGVI ISSIMOKĖJIMAI

Visuomet kreiptis:

4181-83 ARCHER AVENUE, Tel. Lafayette 3-3171. Prie Richmond gatvės.

"KARCIAMA RUŽAVA"

Spalio mėn. 2, 3 ir 4 d. d. (penktad., šeštad. ir sekmad.)

(MEISTER BRAU)

skelbia, kad įvyks jos

OFICIALUS ATIDARYMAS

Vietiniai ir užsieniniai gėrimai. Įvairūs užkandžiai veitui.

SAV. V. PRANCŪZEVICIUS IR J. SABUKONIS

kviečia visus draugus ir pažįstamus atšvesti atidarymo progą.

2532 W. 47th St. Tel. Virginia 7-2429

Aleksandra ir Justinas NAUJOKAI atidarė

"MONARCH LIQUORS"

RESTORANĄ IR UZKANDINE,

3529 So. Halsted St. Tel.: Yards 7-6054.

— Savi pas savus! —

LIETUVIŠKĄ DUONĄ

ir įvairius kepsnius kepta iš tremties atvykęs patyręs Lietuvoje kepejas — specialistas

ALEKSAS GAIDJURGIS

STAR BAKERY

738 West 31st Street. Tel.: Calumet 5-2173.

(Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted St.)

PRIMAMI ĮVAIRŲS SPECIALŲS UZSAKYMAI.

LIETUVIŲ STATYBOS BENDROVĖ

STANDARD BUILDERS, INC.

ATLIEKA VISUS STATYBOS DARBUS BEI REMONTUS GREITAI, GERAI IR SAŽINGAI.

Stato naujus namus pardavi mui, priima ir užsakymus.

3722 W. Marquette Rd. — Tel. Reliance 5-7161

LIETUVIŲ PREKYBOJ HARMONY MOTORS

5805-07 SO WESTERN AVENUE. Tel.: REPUBLIC 7-6480. Vadovauja: Tolius Šlutas, Jonas Talandis ir Sigitas Zubkus.

Lietuvių Prekybos Namai

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE ir kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išsimokėjimai, sekmadieniais jokių takų. Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS.

FURNITURE CENTER, INC.

3222-24-26 So. Halsted St. — Victory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9-9:30. Kitomis dien. 9-6. Sekmad. 10-5 val.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus. Mūsų bendrovės laikomi pinigai Federalės valdžios apdrausti iki 10,000 dolerių.

Midland Savings AND LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue — Tel.: Lafayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuosim.

JONAS BAČINSKAS

REAL ESTATE

Perka ir parduoda namus. 39 PRO

VIDENCE G. WORCESTER, MASS.

Tel.: 3-7323

Prieš pirkdamas ar parduodamas

namą, užėik pasitarti.

IESKAU brolio Antano Pranevičiaus (arba Pranėno), gim. 1913 m. Kėdarnių apskr., Josvainių valsč. 1950 m. gyveno Vokietijoje, Muencheno apylinkėje, tremtinių stovykloje. Žinantieji apie jį prašomi rašyti: Steponas Pranėnas, 9035 S. Greenwood Ave, Chicago, Ill.

Padėkime Vieni Kitiems

Jei ieškote buto ar kambario, jei tokius turite, jei norite pirkti ar parduoti nuosavybę ar ūki, kreipkitės į savus, kurie jums mielai padės. Smulkūs skelbimai primami ir telefonu. Dienos metu skambinkite Victory 2-4372, o vakare HEMLOCK 4-7689. Siūsdami skelbimą raštu, aiškiai rašykite ir išdėstykite savo pageidavimus (kurin numerin dėti, kokio didumo ir t. t.). "Laisvoji Lietuva" jums padės ir patars.

SKELBIMŲ SKYRIUS

Ar nori būti gražus? Ar nori turėti gyvenime pasiekimą? Jei taip, tai

"RŪTA"

3255 So. Halsted išvalys ir sutaisys Tavo rūbus pigiausiai ir geriausiai. Nėra abejonės, kad po to pasisekimas Tavo gyvenime bus geriausias.

VICTOR BALANDA

Real Estate

Loans

Mortgages

Notary Public

3133 S. Halsted

Chicago 8, Ill.

Tel. DA 6-3859

Norėdami pirkti ar parduoti namą ar biznį pasimatykite su mumis. Turime namų ir biznių visose Chicago kolonijose.

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona

LIETUVIŠKA KEPYKLA

SAV. BRUNO MACIANSKAS, 3339 So. Lithuanica Ave. Tel.: Kliffside 4-6376.

Pataisomi ir nuadomai praplėsti ir padėginti drabužiai.

DRABUŽIŲ VALYMAS — TAIŠYMAS

KLEOFASA CLEANERS

Sav. KLEOFASA MILIŪNAS 3149 S. Halsted St. CALUMET 5-8130.

Visiškai veitui bus patikrintas jūsų sugedęs radijas ar TV aparatas inž. A. Semėno vedamoje lietuviškoje TV ir radijo prekyboje "Daina", 3130 S. Halsted St., tel. DANUBE 6-6877. Čia taip pat galite gauti naujausius Zenith ir GE televizijos aparatus. Prekyba vadovauja inž. A. Semėnas, turis ilgą patyrimą radijo ir televizijos srityje.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose kreipkitės:

DR. J. KASKELIS

R. TESLIA REAL ESTATE,

575 Queen St. W. TORONTO tel: Wa 2646; Wa 2647; Wa 2648.

Antanas J. Kupstis REAL ESTATE INSURANCE MORTGAGES AUCTIONEER

559 East Broadway So. BOSTON 27, MASS.

Office So. 8-5078

Oct. 1, 53 LAISVOJI LIETUVA 5 psl.

SPORTE...

tai ypatingai svarbu

Atletas, kuris pasiekia pirmaujančių laimėjimų, yra tai ypatingų savybių sintezė. Pirmoje eilėje jis turi būti nepaprastai gero kūno sudėjimo su pastovia energija ir jautrus viskam, ko iš jo reikalauja jo sporto šaka. Be to, jis turi ilgai ir kietai treniruotis, kad visuomet galėtų parodyti pačius geriausius savo sugebėjimus. Prie šito reiktų priskaiyti taip pat ir ryžtingą sporto varžovo dvasią, kuri padėtų jam kovoti bei laimėti net ir nepalankiausiose sąlygose.

Sporte, kaip ir bendrai žmogaus gyvenime, viską nulemia tas truputis, kuris yra virš vidurkio.

KĄ JIE DIRBA

● Rašytojas Marius Katiliškis netoli Chicago nusipirko nedidelį ūkį ir, draugų padėjimas, pastatė gražų namelį, kurį tikisi dar šį rudenį persikelti gyventi. Jo didžioji svajonė — pradėti ūkininkauti — išsipildė. — Džiugu, kad pametęs į šalį piugą bei kirvį, neužmiršta ir plunksnos, kuri pildo naujos kūrybos puslapius.

● Dailininkas Povilas Kaupas, visą vasarą praleidęs grafiame paėžeryje, nupiešė daug naujų paveikslų bei portretų, kurie pasižymi gražia forma ir spalvingumu. Jis turi nupiešęs pakankamai paveikslų, kad galėtų suruošti porodą. Meno mylėtojai to įvykio laukia.

● Dr. Jonas Paplėnas, kuris neseniai palikęs fabriko darbinis drabužius perėjo dirbti į įstaigą, įsigijo nuosavus namus. Žmona taip pat dirba įstaigoje. Dabar jis turi daugiau laisvo laiko spaudos bei visuomeniniam darbu.

● Dr. Stepas Stankus, buvęs Lietuvos Universiteto mokslo personalo narys, dirba vienos įstaigos buhalterijos skyriuje. Darbu patenkintas.

● Jonas Paulkaitis, redagavęs Vokietijoje "Tėviškes Barus" ir Chicagoje "Atspindžius", nusipirko ūkį ir pradės auginti grybus bei valstažolės. Šiuo metu jis stato ūkio trobustus.

● Aleksandras Laikūnas, buvęs "Mūsų Kelio" redaktorius Vokietijoje, lankėsi Chicagoje ir džiaugiasi, kad tautinė spauda auga bei stiprėja ir deda daug viltų, kad vienam iš jų graži ateitis — tapti tautinės minties dienraščiu.

● A. Kasnickas persikėlė gyventi į Chicago. Žmona, išlaikiusi egzaminus pradžioje dirbti Ikoninėje, o jis stojo į La Salles Universitetą pagilinti buhalterijos žinias.

● Kazis Deveikis, "Margučio" radijo redaktorius ir pranešėjas, parašęs savo atsiminimus iš antrojo pasaulinio karo, ruošia spaudai kitą knygą. Jis yra USA armijos ats. kapitonas.

● Inž. Juozas Urbelis, gyvenęs Melrose Park, Ill., per vasaros atostogas aplankęs daug draugų bei pažįstamų, vėl įsijungė į visuomeninį darbą.

● Žurnalistas Jonas Vaidėlys, kuris Vokietijoje iškūrė "Ziburtus" ir juos apie dvejus metus redagavo, prakėlė gyventi į Chicago.

● Aleksas Siliūnas, buvęs Vilko narys, pergyvenęs sunkią operaciją, visiškai sustiprėjo ir pradėjo aktyviai dalyvauti visuomeniniame darbe.

● Šeimos laimė dažnai priklauso nuo geros ir gražios dovanos vardinėms, sukaktuvėms ir kt. Nesunku jums bus parinkti dovaną artimiesiems J. KARVELIO kuogynuose — 3249 S. Halsted St. Tel. DANUBE 6-1138 ir 3322 S. Halsted St. Tel. YARDS 7-0677.

Cia rasite rašomų mašinelių su lievišku raldynu, europietiškus radijo aparatus ir laikrodžius "Cyma", knygų, laudies meno išdirbinių, fotografijos aparatų, amžinų plunksnakočių, rašomos medžiagos ir daug kitokių daiktų. Prieš pirkdami kitur, užleikite pasitarti su Karveliu arba Mintautu.

JULIUS ŠAKELĖ

SAKO,

kad greitai jau ateis laikas, kada dauguma lietuvių tremtinių turės teisę prašyti Amerikos pilietybės ir turės laikyti atitinkamus egzaminus. "Laisvosios Lietuvos" redakcija yra nutarusi tokiems asmenims padėti ir tai atskaidydamą į klausimus, ar duodama "L. L." skiltyse suglaustą pilietybės egzaminų programą. Jeigu atsiras daugiau žmonių, kurie to nori. Kas yra suinteresuotas tuo klausimu, prašome užpildyti žemiau talpinamą blanką ir neatidėliojant pasiusiti šiuo adresu:

"Laisvoji Lietuva" (Julius Šakelė)
3157 So. Emerald Str., Chicago, Illin.
Vardas
Pavardė
Adresas: numeris ir gatvė

Miestas

State

Noriu, kad būtų rašoma "L. L." apie Amerikos pilietybę taip (), ne () (pastatyk kryželį į atitinkamą tarpą).

Kuo daugiau norėtume iš "L. L." ir Juliaus Šakelės straipsnių:

atstovoo, nes jie buvo pasakyti šiame (Reikalui esant pridėkite atskirą laišką).

6 psl. LAISVOJI LIETUVA. Oct. 1. 53

● Žinomas latvių rašytojas ir nuosirdus lietuvių bičiulis Emils Skujenieks šiais metais mini 50 m. amžiaus sukaktį. Jis rašo taip pat puikiai lietuviškai, kaip ir latviškai. Jis yra išvertęs į latvių kalbą apie 20 lietuvių veikalų, jų tarpe ir V. Ramono "Kryžius". "L. L." jubiliatui trokšta dar ilgai ilgai dirbti Lietuvos ir Latvijos susitarinimo idėjai.

● Dr. Mykolas Morkūnas, ekonomistas, savo mokslo žinias sumanliai išnaudoja praktiniame darbe. Prieš porą metų atidaręs mažą spaustuvelę, dabar ją prapletė išgydamas visas reikiamas mašinas ir spaudos darbus atlieka labai gerai.

● Dr. Ona Vaiškevičiūtė, turedama didelę medicinos praktiką ir kartu ilgas darbo valandas, suranda laiko ir visuomeniniam darbe. Ji daugiausia dirba su skautėmis.

● Juozas Bačiūnas, žinomas vasarviečių savininkas, pūstelėjęs rudens vėjelį, kiek daugiau laisvo laiko suranda. Jis buvo atvykęs į Chicago pasitarti visuomeniniais reikalais. Sa of sopnuds ši sjęs snųraūo šof "ox leidžiama knyga — A. Vanagailio monografija, kurią parašė Vyt. Alan-tas.

● Žurnalistas Stasys Mikoliukas po sunkios operacijos sveiksta ir rengiasi aktyviau įsijungti į spaudos darbą.

● Dr. Antanina Mačiūnikienė, kuri yra Lietuvių Dantų Gydytojų ir Gal-lestingųjų Seserų Draugijų pirmininke, šiuo metu visą laisvalaikį paš-venčia rengiamam Gail. Seserų D-jos koncertui, kuris, kaip paprastai, tikimasi praeis su geriausiu pasise-ikmu.

● Dr. Antanas Rudokas, vienas iš "Jaunosios Lietuvos" steigėjų Chicagoje ir aktyvus A. L. Tautinės Sąju-nos veikėjas, garsėja kaip akių gydy-tojas ir apie jį plačiai raše amerikie-čių spauda.

● Gyvenimo tikslas kiekvienam žmo-gui, o ypač benamiui tremtiniui, yra savi namai, kur jis randa pilną poli-sį ir pastenkinimą. Geriausia namus statyti pagal savo pageldavimus. Inž. J. Gibaltis, statybos rangovas, turis savo kontorą 5234 S. Wolcott Ave. apsilma namus statyti pagal jūsu skoni, pataria statybos reikalais ir lėšų gavimo klausimais. Skambinkite susitarimui telefonu: HEMlock 4-9427 po 6 val. vakaro.

● Bridžpote, 3524 S. Halsted gatv. (šalia kino teatro RAMOVA) yra ati-daryta nauja apmušalų (sienoms popieriu), daži namų ruošos reikme-nų ir praktiškų dovanų krautuve.

D. JURJONAS

3524 So. Halsted St.
Tel. Bishop 7-3371

Jūs rasite šioje krautuveje įvairių kasdien naudojamų daiktų už priei-namą kainą. Be to, yra mašinų "PHOENIX", kuriomis galima be vargo įsiuti sa-kilpas, prisiuoti sagas, padaryti apmė-tymus ir įvairius kitus pagražinimus užvalkaluose, bei moteriškuose balti-niuose.

Tos mašinos jau buvo žinomos Ne-priklausomcje Lietuvoje.

LAIKRAŠCIO SKAITYTOJŲ SEIMA

yra veiksnys. Šioje šeimoje būti yra reikalinga ir garbinga.

Užsakykite "LL" tuojau, nes susi-pažinimui sluntinėjimas su šiuo nr. sustabdomas.

Laiko sutaupymui ir patogumui už-pildytinas šis kuponas:

Pavardė ir vardas

Adresas Nr. ir g.

..... miestas,

zona, valst.

Siunčiama: \$ metams, pu-sei metų, 3 mėnesiams LAISVOSIOS

LIETUVOS prenumeratai (pagel dau-jamą pabraukti). Aukoji

LL prenumerata yra: metams — \$ 4.50, pusei metų — \$ 2.50, 3 mėn. — \$ 1.50.

PAREIŠKIMAS

Prašėu visuomenės žiniai, kad iš Lietuvos Statybos Bendrovės, Stand-ars Builders, Inc. nuo 1953 metų rugšėjo 27-tos dienos pastraikiu ir toliau už b-vės veiksmus nebeats-kaui.

Su pagarba

Petras Abromaitis.

Geriausia ir švariausia kirpykla

B. Zielinskas ir Krol

Užleik ir įsitikink!

Patarnavimas Tavo gimtoje kalboje.
134 Millbury St., Worcester, Mass.

JO TEISYBĖ

— Pasakyk mán, kiek tavo kūne kaulų?
— Du šimtai aštuoni, pone profesoriau.
— Blogai. Du šimtai septyni.
— Ne pone profesoriau, nes šian-dien vieną per pietus nurijau.

MOSŲ JAUNIMAS

— Kaip nesigėdini! Toks mažas, o jau rūkai cigarete! Norėčiau būti tavo tėvu.
— Tamsta tai gali padaryti, nes mano mama našlė.

KITOS NETURI

— Už ką tu jį muši?
— Kad jis man sudavė.
— O ar nežinai, kaip geras krikščionis turi elgtis? Jei tau sudavė vieną žandą, tai atsuk jam ir kitą.
— Žinau, bet, kad jis man davė nosį! O aš turiu tik vieną nosį,

GERAS BIZNIS

— Oho! Tamsta jau dvi kepureš iš-maldai pasidėjai?
— Taip, man biznis eina neblogai, todėl nutariau jį padidinti.

PASKUTINIS NORAS

— Aš noriu mano testamentu už-rašyti, kad prie mano karsto būtų giedama trys choraliai.
— Gerai. Kokius choralus tamsta pageldataum išgirsti?

PAAIŠKINO

— Teveli paaiškink man, kas gi yra toji kleptomanija?
— Kleptomanija yra vienintelė li-ga, mano sūnau, kuri nieko nekai-nuoja, bet dar truputį šio to atneša.

NEBELIKO

Gralkas ir italas ginėjasi apie sa-vo tautų pirmenybes prieš kitas. Grai-kas įrodė:
— Iš Graikijos išėjo visi filosofai ir mokslininkai.
— Tai tiesa, — atsako Italas, — nes dabar ten nė vieno nebeliko.

APIE UOŠVĖ

— Paleiskite, ten mano uošvė mie-ga degančiuose namuose!
— Žmogau, ar nori gelbėti savo uošvę!
— Ne gelbėti... Norėjau tik pažū-rėti...

— Išgerk tamsta arbatos.
— Niekad negeriu arbatos.
— Tai gal kavos?
— Kavos taip pat negeriu.
— Tai gal konjako su selteriu?
— Niekad negeriu selterio.

Aktorius Vitalis Zukauskas, pastaruoju laiku dažnai talkininkau-jas lietuviškuose parengimuose, nors gyvena Indiana valstybėje. Tai ta-lentingas ir našus humoristas. V. Zu-kauskas dalyvauja ir amerikiečių te-levizijos programose Bloomington, In.

UZJURIUOSE

daugelis mūsų tautiečių yra nedalios dienų siegiami. Jiems reikalinga ir moralinė parama. Užsakykit savo pažįstamui LL.

Platinkite "Laisvąją Lietuvą"

Labai gerai taisome batus

Henry's Shoe Repair

110 Millbury St., WORCESTER, Mass.

SAVAITRASCAI, ZURNALAI

ir įvairios mokslo knygos tiesiog iš Vokietijos oro paštu per lietuvišką persiuntimo firmą

A. PAULAITIS

IMPORT — EXPORT

23 Romzey St.

BOSTON 25, Mass, U. S. A.

Reikalaukite mūsų kainoraščių.

VOKIŠKI RADIO

Gauta iš Europos vokiečių gamy-bos naujų radijo aparatų. Visos ban-gos ir F. M. Kreiptis į ST. GRAB-LIAUSKA, 5 Thomas Park, So. Bos-ton, 27, Mass.

B. STRUCKUS

MAISTO KRAUTUVĖ

156 Millbury St., Worcester Mass.

Didelis prekių pasirinkimas. — Tau-tietį, lankyk savo tautietį.

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133 So. Halsted St.

Telefonas: Victory 26172.

ISNUOMOJAMAS
5-kių kambarių butas, su centraliniu apšildymu. Prie buto yra buv. taver-nios didelė patalpa, kuri galima pa-naudoti bile kuriam verslui. Randasi 5103 So Karpenter g. (Kampas 51 ir Carpenter gatvių). Čia pat ir kreip-tis pas namų savininką.
Telef.: DA. 6-1336

J. BIELAWSKI

167 Millbury gatvė, WORCESTER, Mass. Tel. 7-54

Įvairių rangenybių krautuve. Auk-siniai žiedai, laikrodžiai ir įvairios do-vanos. Ten pat taiso europietiškus laikrodžius. Kainos labai žemos.

Lietuvaitės
RUBŲ VALYKLA IR SKALBYKLA
JULIA'S

106 Green St., WORCESTER, Mass.
Darbą atlieka labai sąžiningai.
Ten pat pataiso įvairius rūbus.
Atneškite ir būsite tikrai patenkinti.

LIETUVIO VAISTINE

V. G. SKRINSKA

29 — 31 Kelly Sq.
Telef.: 3-4840, ir buto tel. 7-1725
WORCESTER, MASS.

Cia galima gauti geriausias rūšies vaistus ir nebrangiai. Užleik ir isiti-kinti. Lietuviai perka tik pas lietuvius.

Lietuvio aukšnių daiktų prekyba

J. NEVIS

165A Green St., WORCESTER, MASS.

Priima taipogi pataisymul laikro Lengviausiomis išimokėjimo sąly-gomis gali pirkti: deimanto žiedus, geriausius šveicariškus laikrodžius ir Lietuviai, neužmirškite savųjų! įvairias dovanas.

JONAS INDRIŪNAS

238 1/2 Bathurst St. TORONTO, Ont. Tel. Wa. 9742.

Reikalui esant visuomet patarnauju su sunkvežimiais.

ED SPAL'S

71 Millbury St. WORCESTER, Mass. Skaniausias duonos kepykla ir maisto krautuve. Didelis pasirinkimas įvairių prekių žemomis kainomis! Užleik ir pats įsitikink!

Moderniška

VALGYKLA SU ISSIGERIMAIS

MARTIN'S

Kampas Millbury, Sigel ir Harding gatvių, WORCESTER, Mass.

Maistas gaminamas iš geriausių produktų. Mandagus patarnavimas Ta-vo gimtoje kalboje.

BATŲ KRAUTUVĖ

61 Millbury Ssteet, WORCESTER, Mass.

Didžiausias pasirinkimas įvairių moderniškų batų ir batelių.

Kainos žemiausios.

THE ARK FURNITURE CO.

4-6-8 Millbury g-vė, WORCESTER, Mass.

Tel: 3-6802

Didelis pasirinkimas įvairių baldų. Lengvos išimokėjimo sąlygos!

LIETUVOS ATGIMIMO SĄJUDŽIO CHICAGOS SKYRIAUS

TRADICINIS RUDENS POBUVIS

ruošiamas

š. m. spalio mėn. 24 d. (šeštadienį) Lietuvių Auditorijos Didžioje saleje,

3133 So. Halsted St.

Įdomi, originali ir įvairi programa, — BALIO PAKŠTO orkestras.

Visi kviečiami jaukioje aplinkoje praleisti vakarą.

š. M. SPALIO MĖN. 3 D. U. N. F. AUDITORIJOJE 297 COLLEGE ST. ĮVYKSTA LINKSMAS

SOKIU VAKARAS

SOKIAMS GROS TORONTO LIETUVIŲ ORKESTRAS "TRIMITAS".

BUFETE: UZKANDŽIAI, ALUTIS IR KT PRADZIA 8 VAL VAKARE.

ĮEJIMAS 1 DOL.

LAS TORONTO SKYRIUS.

šeštadienį, spalio mėn. 3 dieną 8 val. vak.

BALIO PAKŠTO

SUKAKTUVINIS ORKESTRO KONCERTAS

Programą išpildys papildintas orkestras, orkestro vyrų o ktetas ir Vladas Vijelkis. Solo dainuos Vytautas Rustelkis.

